

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN ASETUS METSÄHANHEN METSÄSTYKSEN KIELTÄMISESTÄ METSÄSTYSVUONNA 2026–2027

Pääasiallinen sisältö

Metsähanhen *Anser fabalis fabalis* -alalajin eli taigametsähanhen kanta on osoittanut voimakasta vähenemistä 1990-luvulta. Metsähanhen metsästys kiellettiin kokonaan vuosina 2014–2016 ministeriön asetuksilla. Sen jälkeen metsästyistä on rajoitettu voimakkaasti valtaosassa maata Suomen pesimäkannan elvyttämiseksi ja koko muuttoreitin sopeutuvan metsästyksen säätelyn mukaisesti. Suomessa pesivän metsähanhikannan suojelemiseksi maa- ja metsätalousministeriön asetuksella kiellettäisiin edelleen metsähanhen metsästys vuoden määräajaksi suuressa osassa maata.

Vuodesta 2017 lähtien metsästys on sallittu Kaakkois-Suomessa loka-marraskuussa tundrametsähanhien muuton aikana rajoitetulla alueella, jolloin metsästys kohdistuu pääasiassa moninkertaisesti runsaampaan, elinvoimaiseen tundrametsähanhen (*Anser fabalis rossicus*) kantaan. Vuodesta 2020 alkaen metsähanhen metsästys on sallittu Pohjois-Suomen pesimäalueella, aluksi rajoitetusti Lapissa ja myöhemmin myös laajemmilla alueilla, elokuussa kahdeksan päivän ajan eri tavoin rajoitetusti.

Pohjois-Suomessa metsähanhen pesimäalueilla metsähanhen metsästys olisi sallittua 20.8.2026 klo 12 – 27.8.2027 välisenä aikana Kainuun maakunnassa, Lapin maakunnassa lukuun ottamatta Enontekiön, Inarin ja Utsjoen kuntia sekä valtatie E8 merenpuoleisia alueita Kemin, Keminmaan, Simon ja Tornion kunnissa, Pohjois-Pohjanmaan maakunnassa lukuun ottamatta Hailuodon kuntaa sekä valtatie E8 ja seututien 813 merenpuoleisia alueita Iin, Kalajoen, Kempeleen, Limingan, Lumijoen, Oulun, Pyhäjoen, Raahen ja Siikajoen kunnissa. Metsästysalue laajenisi Pohjois-Karjalassa Ilomantsin, Juuan, Lieksan ja Nurmeksen kuntiin sekä Pohjois-Savossa Rautavaaran ja Sonkajärven kuntiin. Tätä aikaa ja aluetta koskisi myös viime vuosien tapaan kieltä metsästä metsähanhi pellolta, ravintohoukuttimen käytön kieltä ja metsästäjäkohtainen saaliskiintiö enintään 1 metsähanhi vuodessa. Metsästys halutaan kohdistaa erityisesti perinteiseen erämaassa tapahtuvaan pyyntiin, joka on perinteistä suomalaista metsähanhen metsästyksen eränkäyntikulttuuria. Tarkoituksenmukaista on rajata meri- ja rannikkoalueet pois metsähanhen pyyntialueina, jossa esiintyy merihanhia ja niiden metsästys on sallittua. Metsästysalue ja muut pyynnin rajoitukset olisivat samat kuin edellisenä vuonna.

Myöhemmin syksyllä hanhien muuttoaikaan metsähanhen metsästys sallittaisiin 1.10.2026–30.11.2026 välisenä aikana Etelä-Karjalan ja Kymenlaakson maakunnissa, Etelä-Savon maakuntaan kuuluvissa Enonkosken, Hirvensalmen, Juvan, Mikkelin, Mäntyharjun, Puumalan, Rantasalmen, Savonlinnan ja Sulkavan kunnissa, Pohjois-Karjalan maakuntaan kuuluvissa Heinäveden, Ilomantsin, Joensuun, Kiteen, Kontiolahden, Liperin, Rääkkylän ja Tohmajärven kunnissa, Pohjois-Savon maakuntaan kuuluvissa Joroisten ja Varkauden kunnissa, Päijät-Hämeen maakuntaan kuuluvissa Iitin ja Orimattilan kunnissa sekä Uudenmaan maakuntaan kuuluvissa Askolan, Lapinjärven, Loviisan, Myrskylän, Porvoon ja Pukkilan kunnissa. Metsästysalue laajenisi tänä vuonna Hirvensalmen, Juvan, Mikkelin, Mäntyharjun, Rantasalmen, Joroisten, Varkauden ja Heinäveden kuntiin verrattuna edelliseen vuoteen.

Maa- ja metsätalousministeriön tavoitteena on tämän asetuksen avulla varmistaa, että metsähanhikantaa ei vaaranneta ja metsästyksen säätely noudattaa kestävästä käytöstä peräytyä. Metsästyksen kieltämisellä ja rajoittamisella määräajaksi on tarkoitus estää Suomen pesimäkantaan sekä Suomen kautta muuttavaan muuhun Luoteis- ja Koillis-Euroopan taigametsähanhikantaan kohdistuvaa metsästyspainetta kannan elvyttämiseksi. Rajoitettuja metsästysmahdollisuuksia jaettaessa etusijalle asetetaan Pohjois-Suomen pesimäalueet. Perinteisen pesimäsoilla tapahtuvan pyynnin mahdollistamiselle on sekä luonnonmaantieteellinen että kulttuurinen peruste: pesimäalueilla ei ole muita hanhia metsästettäväksi ja suopyynti tulilla yöpymisineen on arvokas osa perinteistä suomalaista eränkäyntiä, joka halutaan säilyttää.

1 Nykytila

Metsähanhikannan tila ja lajin metsästys

Suomessa pesivä metsähanhikanta kuuluu lähes kokonaisuudessaan taigametsähanhen (*Anser fabalis fabalis*) populaatioon. Suomen pesimäkannan suuruudeksi on arvioitu vuonna 2010 noin 1 700–2 500 paria (Suomen lintuatlas 2010). EU:n lintudirektiivin vuosien 2013–2018 raportoinnissa kannan arvioitiin olevan 1 000–2 500 paria ja kehityssuunnan arvioitiin olevan vakaa vuosien 2007–2018 tarkastelujaksolla¹. Atlas-tietojen mukaan lajin levinneisyysalue on pienentynyt 22 % vuosien 1980–2010 välillä.

Suomen perimäkannaksi on arvioitu EU:n lintudirektiivin vuosien 2019–2024 raportoinnin alustavien tulosten mukaan helikopterilaskentojen ja sulkimispaikkahavaintojen perusteella noin 4 000 pesinnän aloittavaa paria (3 962; 95 % luottamusväli 2 790–5 644). Uuden arvion parimäärä sisältää ne linnut, jotka yrittävät pesintää pesimäkauden alussa, mutta joista osa epäonnistuneen pesinnän jälkeen siirtyy muualle (lähinnä Venäjän Novaja Zemljalle) ennen kesän laskentojen suorittamista. Kotimaan kanta-arvioon liittyy vielä melko suurta epävarmuutta, mutta muuttoreittitason populaatiomallinnuksen tuloksen arvioidaan kuvastavan myös Suomen pesimäkannan kehitystä.

Vuonna 2025 hyväksytyssä AEWA:n taigametsähanhen hoitosuunnitelman päivityksessä (2026–2037)² Suomen pesimäkanta kuuluu Suomen ja Luoteis-Venäjän pesimäkantaan, jonka suotuisan suojelutason viitearvoksi on asetettu 57 000 yksilöä (kevällä) ja tavoitekannaksi yli 70 000 yksilöä. Aiemmassa vuonna 2015 hyväksytyssä ensimmäisessä hoitosuunnitelmassa Suomen metsähanhet kuuluivat keskiseen kannanhoitoalueeseen (Central Management Unit), jonka kannan tavoitteeksi oli asetettu 60 000–80 000 lintua. Merkittävin osa kannan pesimäalueesta sijaitsee Pohjois-Venäjällä. Sittenkin keskinen kannanhoitoalueen kanta on erotettu AEWA:n sopimuksen liitteessä omaksi Suomen ja Luoteis-Venäjän pesimäkannaksi.

Taigametsähanhen Koillis- ja Luoteis-Euroopan kannan arvioitiin aiemmin taantuneen 1990-luvun noin 100 000 linnusta vuoden 2009 julkaistun arvion noin 63 000 lintuun. Tämän lisäksi vuoden 2011 laskentojen perusteella esitetty arvio 40 000–45 000 lintua viittasi siihen, että väheneminen oli edelleen jatkunut. Vuonna 2016 talvilaskennoissa arvioitiin kannaksi 46 654 taigametsähanhea. Vuoden 2017 talvilaskentojen perusteella kannan arvioitiin olevan noin 56 792 taigametsähanhea, minkä arvioitiin osoittavan kannan vähenemisen pysähtyneen. Vuonna 2018 taas arvioitiin tammikuun laskentojen perusteella kannan olevan 38 717 taigametsähanhea ja vuonna 2019 41 900. Näiden arvioidaan kuitenkin olevan aliarvio, koska on käynyt ilmi, että talven säistä johtuen osa metsähanhista siirtyy keskitalvella Ruotsista ja Tanskasta Saksaan, jossa hanhia ei lasketa. Lokakuun 2018 laskentojen perusteella Ruotsissa arvioitiin olleen 63 000–68 000 taigametsähanhea, kun taas keväällä 2019 Ruotsissa laskettiin olevan 59 446 taigametsähanhea (57 825–61 066).

Kevät- ja syyslaskentojen ja toisaalta talvilaskentojen tarkkuuden tarkempi arviointi edellytti tarkemman integroidun populaatiomallin kehittämistä, joka valmisteltiin AEWA:n hanhityöryhmän alaisuudessa Suomen riistakeskuksen hankkeessa maa- ja metsätalousministeriön ja Luonnonvarakeskuksen rahoituksella. AEWA:n hanhityöryhmän kokouksessa 15.-18.6.2020 päätettiin, että siirrytään käyttämään integroitua populaatiomallia kanta-arvion perustana. Kansainvälisen AEWA:n metsähanhityöryhmän populaatiomallin arvion mukaan taigametsähanhen kevätkanta vuonna 2022 oli 65 428 (61 302–69 993) yksilöä ja vuonna 2023 66 166 (62 078–70 985)³.

¹ https://nature-art12.eionet.europa.eu/article12/summary?period=3&subject=Anser+fabalis&reported_name=A701

² Alhainen M., Kanstrup N., Piironen A., Heinicke T., Hall, K., Sørensen I.H., Madsen J., Germain R. and Lewis, M. (compilers) 2025. International Single Species Action Plan for the Conservation of the Taiga Bean Goose *Anser fabalis fabalis* (Scandinavia (br), Finland & NW Russia (br), Germany & Poland (nbr), C Asia (nbr) populations). AEWA Technical Series No. XX. Bonn, Germany. Doc. AEWA/MOP9.20, 7.11.2025 https://www.unep-aewa.org/sites/default/files/document/aewa_mop9_20_draft_revised_taiga_bean_goose_issap.pdf

³ Jensen, G.H., Johnson, F.A., Baveco, H., Koffijberg, K., Goedhart, P.W. and Madsen, J. (2023) Population

Vuoden 2024 populaatiomallinnuksen mukaan taigametsähanhen kevätkanta vuonna 2024 oli 75 363 (65 829 – 85 837)⁴. Kanta-arvio on suurin piirtein samalla tasolla kuin edellisenäkin vuonna (74 356), mutta arviossa yksilömäärä on tarkentunut ylöspäin, koska laskennoissa havaitsematta jäävien hanhien määrää on korjattu GPS-merkittyjen hanhien avulla. Puutteellisen havaittavuuden todennäköisyyksien korjaamisen jälkeen populaatiomallin mukaan on noin 88 % todennäköisyys, että maaliskuun 2024 kanta-arvio on yli kantatavoitteen mediaanin 70 000.

Vuoden 2026 AEWA:n hanhityöryhmän (Kuva 1, 8.6.2026) kanta-arvio on 75 470 (67 280–84 183), mutta populaatiomallinnus viittaa kannan kääntyneen laskuun. Johtuen vähäisistä laskennoista tammikuussa ja maaliskuussa, kanta vaikuttaa kääntyneen laskuun. Tällä hetkellä on epävarmaa, johtuuko talvi- ja kevätlaskentojen vähäisyys biologisista vai laskentateknisistä syistä, joten kannan metsästystä tulisi säädellä varovaisuusperiaatteella, samalla kun laskentatulosten syitä selvitetään tarkemmin. Kanta-arvion mukaan kanta on edelleen tavoitteen 70 000 yksilön yläpuolella.

EGMP Population Status and Offtake Assessment Report 2026

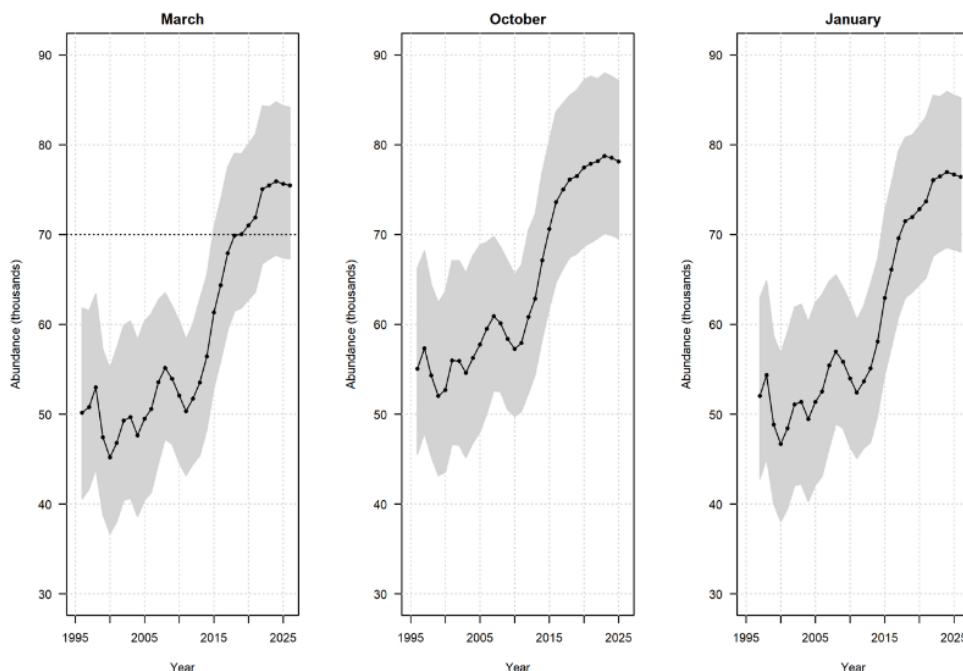

Figure 3.2-4. Posterior estimates of population size (in black, with 95% credible intervals in grey) based on an IPM for Taiga Bean Geese in the Finland & NW Russia (br) population of Taiga Bean Geese. The horizontal line at 70,000 in the left panel represents the (spring) population target.

Kuva 1. Keskisen kannanhoitoalueen maaliskuun (March), lokakuun (October) ja tammikuun (January) arvioitu kannan koko integroidun populaatiomallin mukaan (mustalla värillä), asteikko tuhatta lintua (95 % luottamusväli harmaalla). Pystyviiva kuvaa viimeisintä vuotta, josta on saatavilla laskenta-aineistoa. Tulevien

Status and Assessment Report 2023. EGMP Technical Report No. 21 Bonn, Germany. AEWA European Goose Management Platform. Doc. AEWA/EGMIWG/8.8/Rev.1. 13.6.2023. https://egmp.aewa.info/sites/default/files/meeting_files/documents/AEWA_EGM_IWG_8_8_EGMP_Population_Status_and_Assessment_Report%202023_Rev.1.pdf

⁴ Sørensen, I.H., Germain, R.R., Koffijberg, K., van Irsel, J., and Madsen, J. (2026). Population Status and Assessment Report 2026. EGMP Technical Report No. 29. Bonn, Germany. Doc. AEWA/EGMIWG/11.12/Rev.2. 8.6.2026. https://egmp.aewa.info/sites/default/files/meeting_files/documents/AEWA_EGM_IWG_11_12_Rev_2.pdf

vuosien kannankoko on ennustettu oletetulla noin 1000 linnun kokonaissaaliilla. Vasemman kuvan vaakaviiva 70 000 linnun tasolla kuvaa kannan tavoitetasoa.³

Kannanhoitoalueelle asetettu kantatavoite olisi siis jo saavutettu, mutta toisaalta Suomen pesimäkanta on kuitenkin vain pieni osa koko muuttoreitin kannasta, eikä Suomen pesimäkannan tilaa tunneta kovin tarkasti. Kannan arviointia vaikeuttaa se, että pesimäaikaan hanhet ovat tyypillisesti syrjäisillä ja vaikeakulkuisilla suo-alueilla ja pesinnässään epäonnistuneet hanhet lähtevät kesken kesän sulkasatomuutolle Pohjois-Venäjälle Novaja Zemljan saarelle.

Elinvoimainen tundrametsähanhen (*Anser fabalis rossicus*) alalajin kanta on EU:n alueella talvehtivan kannan osalta 647 000–878 000 lintua, ja se on elinvoimainen sekä kasvussa⁵. Suomessa tapahtuva metsähanhien metsästys kohdistuu sekä kotimaan pesivään taigametsähanhikantaan että Pohjois-Venäjällä pesiviin taigametsähanhen ja tundrametsähanhen kantoihin.

2000-luvun ensimmäisellä vuosikymmenellä metsähanhia on metsästetty Suomessa Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen (RKTL) saalistilaston mukaan keskimäärin 6 500 lintua vuodessa. Vuonna 2009 metsähanhisaalis oli 7 900 lintua. Vuonna 2010, jolloin metsästysaikaa lyhennettiin ensimmäisen kerran, saalis pieneni 5 100 lintuun. Edelleen vuonna 2011, jolloin metsästystä rajoitettiin ensimmäisen kerran maa- ja metsätalousministeriön asetuksella, saalis pieneni 3 600 lintuun. Vuonna 2012 metsästystä rajoitettiin edellistä vuotta pidemmän aikaa eri osissa maata, mutta saalis nousi 3 900 lintuun. RKTL:n saalistilastointi oli metsästyksen säätelyn kannalta liian epätarkkaa, eikä sen perusteella voida arvioida metsästyksen vaikutusta aluetasolla ja koko maan tasollakin vuoden 2012 saalistilaston vaihteluväli on hyvin suuri ($3\,900 \pm 2\,100$, eli vaihteluväli 1 800–6 000). Vuoden 2013 saalistilaston mukaan saalis oli koko maassa $3\,300 \pm 3\,000$ eli vaihteluväli oli edelleen erittäin suuri 300–6 300. Saalistilaston suuri vaihteluväli osoittaa myös tiedon suurta epätarkkuutta. Aiempien vuosien saalistilastoista ei ilmene metsästyksen kohdistumista taiga- ja tundrametsähanhien alalajien välillä. Metsähanhen metsästys oli kokonaan kielletty 2014–2016.

Suomessa saatiin saalisilmoitusten mukaan metsästysvuonna 2017/2018 saaliiksi 176 metsähanhea, joista pääkeräyksen perusteella arvioidun taigametsähanhen alalajin osuus oli 24 taigametsähanhea. Metsästysvuonna 2018/2019 saaliiksi saatiin 49 metsähanhea, joista arviolta 15 oli taigametsähanhia. Metsästysvuonna 2019–2020 saaliiksi saatiin 77 metsähanhea, joista arviolta 12 oli taigametsähanhia. Metsästysvuoden 2020/2021 metsästyssaalis oli yhteensä 494, joista tundrametsähanhia oli 404 ja taigametsähanhia 90, joista Lapissa saaliiksi saatiin 25 taigametsähanhea. Metsästysvuoden 2021/2022 metsästyssaalis oli yhteensä 306, joista tundrametsähanhia oli 266 ja taigametsähanhia 40, joista Lapissa saaliiksi saatiin 40 taigametsähanhea. Metsästysvuoden 2022/2023 metsästyssaalis oli yhteensä 200, joista tundrametsähanhia oli 147 ja taigametsähanhia 53, joista Lapissa saaliiksi saatiin 38 taigametsähanhea. Metsästysvuoden 2023/2024 saalis oli yhteensä 307 metsähanhea, joista taigametsähanhia arviolta yhteensä 127. Taigametsähanhista saatiin saaliiksi Lapissa 48, avatulla Pohjois-Pohjanmaan metsästysalueella 47 ja Kaakkois-Suomen tundrametsähanhivyohtyhykkeellä arviolta 32. Metsästysvuoden 2024/2025 kokonaissaalis oli 402 metsähanhea, joista taigametsähanhia arviolta 149. Taigametsähanhista saatiin saaliiksi Lapissa 42, laajennetulla Pohjois-Pohjanmaan metsästysalueella 38 ja avatulla Kainuun metsästysalueella 46.

Suomessa metsästysvuoden 2025/2026 kokonaissaalis oli 199 metsähanhea (Taulukko 1), joista taigametsähanhia arviolta 132. Taigametsähanhista saatiin saaliiksi Lapissa 21, Pohjois-Pohjanmaan metsästysalueella 40 ja avatulla Kainuun metsästysalueella 26.

⁵ https://nature-art12.eionet.europa.eu/article12/summary?period=3&subject=Anser+fabalis&reported_name=A702

Metsästys- vuosi	Metsähanhisaa- lis koko maassa	Taigametsä- hanhi saalis koko maassa	-Taigametsä- hanhi saalis Lapissa	-Taigametsä- hanhi saalis Pohjois-Pohjan- maalla	-Taigametsä- hanhisaalis Kainuussa
2017/2018	176	24			
2018/2019	49	15			
2019/2020	77	12			
2020/2021	494	90	25		
2021/2022	306	40	40		
2022/2023	200	53	38		
2023/2024	307	127	48	47	
2024/2025	402	149	42	38	46
2025/2026	199	132	21	40	26

Taulukko 1. Suomen metsähanhisaalis vuosina 2017–2025; taigametsähanhen että tundrametsähanhen alalajien kokonaissaalis, arvioitu taigametsähanhien saalismäärä sekä saalismäärä Lapissa, Pohjois-Pohjanmaalla ja Kainuussa. Pohjois-Suomessa saalis koostuu todennäköisesti kokonaan taigametsähanhen alalajiin kuuluvista hanhista.

Tanska on kieltänyt metsähanhen metsästyksen kokonaan alueilla, joissa taigametsähanhia esiintyy ja sallii metsähanhen metsästyksen ainoastaan rajoitetulla ajalla ja alueella, jossa pääosin esiintyy tundrametsähanhia. Tanskan metsähanhisaalis oli metsästysvuonna 2018/2019 yhteensä 654, joista tehtiin alalajimääritys 9 hanhasta (tundrametsähanhia 8/9).

Ruotsissa metsästysmaalit metsästysvuosina 2017–2018 oli saalistilaston alustavan tiedon mukaan vähintään 1 977 ja metsästysvuodelta 2018–2019 on noin 3500 sekä 2020–2021 noin 3 300. Metsästysvuodelta 2021–2022 saalistietoa ei ole vielä saatavilla, mutta populaatiomallin arvio on noin 2 000. Ruotsin saaliin alalajikoostumuksesta ei ole tietoa, mutta sen arvioidaan olevan suurimmaksi osaksi taigametsähanhia, koska Etelä-Ruotsissa talvehtivista metsähanhista suurin osa on taigametsähanhia. Poikkeuslupametsästyksen saalismäärä Ruotsissa ei ole tiedossa, mutta sen arvioidaan olevan pieni suhteessa tilastoituun saaliiseen. Vuonna 2022 AEWA:n hanhityöryhmässä sovittu metsästyksen rajoittaminen enintään 3000 hanheen edellyttää metsästysmaaliin rajoittamista Ruotsissa noin puoleen aiemmasta tasosta. Vuodesta 2021 alkaen Ruotsissa on päätetty kieltää metsähanhen tavanomainen metsästys ja sallia vain poikkeuksena oraspelloilla esiintyvien yli 5 metsähanhen parvien metsästäminen viljelysahinkojen estämiseksi.

Metsästyksen kestävyuden varmistamiseksi tehdyt toimenpiteet

Maa- ja metsätalousministeriö on 16.5.2012 käynnistänyt metsähanhikannan kansallisen hoitosuunnitelman valmistelun (HARE MMM011:00/2012). Maa- ja metsätalousministeriön tarkoituksena oli kieltää metsästys määrääjäksi siihen saakka, kunnes kansallisessa metsähanhen hoitosuunnitelmassa linjatut kiireelliset metsästyksen kestävyuden varmistamiseksi välttämättömät toimenpiteet on saatu toteutettua.

Eri kantojen lintujen alueellista ja ajallista esiintymistä metsähanhisaaliissa yritettiin selvittää syksyllä 2011 aloitetulla siipinäytekeräyksellä. Vuosien 2010–2013 metsästyksen vapaaehtoisen siipinäytekeräyksen tuloksena saadusta siipinäytteiden riittämättömästä määrästä johtuen metsästyksen kohdistumista eri alalajeihin ei saatu kuitenkaan luotettavasti selvitettyä, joten varovaisuusperiaatteen mukaisesti voimakkaasti vähentyneen taigametsähanhen populaation vähenemisen pysäyttämiseksi oli tarpeen estää kantaan kohdistuva metsästyspaine. Maa- ja metsätalousministeriö osoitti RKTL:lle rahoituksen metsähanhikannan metsästyskestävyyden selvittämiseen tutkimushankkeessa vuosina 2012–2013. Tutkimuksen tavoitteeksi asetettuja tietoja ei kuitenkaan monin osin saavutettu. Hankkeessa ei saatu kehitettyä tavoiteltua kannan seurantarjestelmää.

Suomen riistakeskus on vuosina 2015 ja 2016 kehittänyt helikopterin avulla tehtävän laskentamenetelmän, jonka avulla pesivät hanhitokat voidaan laskea kesällä sulkasatoaikaan soilta.

Tutkimuksessa aiempien vuosien rengastusaineistojen perusteella tehdyt analyysit viittaavat siihen, että pesivän kannanosan säilyvyys oli heikkoa, joka vastaa muiden voimakkaasti metsästettyjen hanhilajien havaittua säilyvyystasoa. Kun saadut säilyvyysarvot ja arvioidut poikastuotot sijoitettiin matriisimalliin, havaittiin, että vain erittäin korkea poikastuoton taso voi tuottaa kasvavan populaation kasvukertoimia. Erittäin hyviä poikastuottovuosia pitäisi olla jatkuvasti, jotta metsähanhipopulaatio pysyisi vakaana. Tämä on epärealistinen arvio nykyelinympäristöissä. Lisäksi aikuisten ja erityisesti vanhimman ikäluokan yksilöiden säilyvyydellä oli suurin vaikutus populaation kasvukertoimeen eli kannankehitykseen. Tämä tarkoittaa sitä, että teoriassa ja käytännössä kannankehitykseen pystytään vaikuttamaan tuloksekkaasti kasvattamalla pesivien aikuisten säilyvyyttä. Keinoja tähän ovat metsästyksen säätely ja valikoiva metsästys.

AEWA:n hanhityöryhmän vuonna 2020 hyväksymän integroidun populaatiomallinnuksen Suomessa säädetyt metsästyksen rajoitukset vuodesta 2011 alkaen ja metsästyksen kieltäminen kokonaan vuonna 2014 näyttävät ajoittuvan samaan aikaan vuosiin 2011–2015, kun kanta on lähtenyt voimakkaaseen kasvuun vuosina 2011–2018 (ks. Kuva 3 ja vertaa Kuva 2, päivitetty 8.6.2026). AEWA:n hanhityöryhmän vuonna 2022 hyväksymän kanta-arvio raportin⁶ populaatiomalli osoittaa kannan metsästysverotuksen olleen 15 ja jopa 25 prosentin vaiheilla ennen Suomen metsästyksen täysrauhoitusta vuonna 2014. Kannan verotusaste pieneni dramaattisesti Suomen metsästyskiellon säätämisen jälkeen 2014 ja tämä sattuu samaan aikaan kuin kanta kääntyi voimakkaaseen kasvuun. Väliaikaisen metsästysverotusstrategian aikana vuosina 2017–2021 metsästysverotus oli keskimäärin 4,5 %. Ilmenneen säilyvyyden arviot kasvoivat tuntuvasti Suomen metsästyskiellon myötä ja ovat olleet keskimäärin 88 % väliaikaisen metsästysverotusstrategian aikana.

Maa- ja metsätalousministeriö on antanut Luonnonvarakeskukselle vuodesta 2017 alkaen tulostavoitteeksi pesimäalueiden kartoituksen ja pesimäkannan seurannan käynnistämisen. Luonnonvarakeskus arvioi voivansa tehdä arvion pesivästä kannasta aikaisintaan vuonna 2021. Ennen sitä Suomen perimäkantaan kohdistuvaa metsästystä voidaan sallia vain hyvin tiukasti rajoittaen. Luonnonvarakeskuksen vuonna tekemien 2023 lentolaskentojen avulla tarkastettiin yhteensä 1 222 potentiaalista taigametsähanhen sulkimisaikaa Oulun ja Kajaanin korkeudelta Inariin asti. Laskennoissa löydettiin 1 073 yksilöä 71 laskentakohteesta (7 %). Vuodesta 2020 tehdyt lentolaskennat osoittavat, että metsähanhen sulkiva kanta on vakaa jo kolmatta vuotta ja että se on toipunut vuoden 2020 huonosta poikastuottokesästä.⁷ Kesken ja pohjoisen kannanosien kohteista metsähanhien asuttamia oli vuonna 2023 hiukan yli 7 prosenttia. Sulkivan hanhikannan runsauksissa on alueellisia eroja, sillä Pohjois-Pohjanmaan ja Etelä-Lapin sulkiva kanta näyttää olevan edelleen runsaampi kuin muun Lapin sulkiva kanta. Vuodesta 2020 lähtien Pohjois-Pohjanmaan ja Etelä-Lapin alueen kohteista noin 8–10 prosenttia on ollut asuttuja, kun taas vastaava luku Lapissa on vain 2–4 prosenttia. Erityisesti Ylä-Lapissa poikastuoton arviointiin vaikuttavat myös pohjoisen lukuisat hanhille sopivat sulkimisaikat ja lukuisat pienvedet: koska pienvesiä on Ylä-Lapissa runsaasti, on myös vähiä hanhia erityisen vaikea löytää.

Suomen riistakeskus esittää, että Ylä-Lapin alueelta on vuoden 2023 helikopterikartoituksessa todettu metsähanhien pesintää, mutta kesän 2024 lennoissa sulkimisaikoilta löytyi hyvin vähän metsähanhia. Vuonna 2025 helikopterikartoituksia Ylä-Lapin alueella ei tehty. Helikopterilla toteutettuja kartoituksia ei kuitenkaan ole Ylä-Lapissa tehty vastaavalla kattavuudella suhteessa alueen potentiaalisten pesimä- ja sulkimisaikkojen pinta-alan kuin esimerkiksi Pohjois-Pohjanmaan tutkimusalueilla. Myöskään helikopterilentoja edeltäviä erittäin tärkeitä maastokartoituksia ei ole Ylä-Lapin alueella tehty samalla intensiivisyydellä kuin etelämpänä. Ylä-Lapin alueet ovat erittäin laajat, vaikeasti saavutettavissa ja metsähanhet ovat sulkimisaikaan vaikeasti

⁶ Jensen, G.H., Johnson, F.A., Baveco, H., Koffijberg, K., Goedhart, P.W., McKenzie, R. and Madsen, J. (2022) Population Status and Assessment Report 2022. EGMP Technical Report No. 20 Bonn, Germany. AEWA EGMP POPULATION STATUS AND OFFTAKE ASSESSMENT REPORT 2022. Doc. AEWA/EGMIWG/7.10/Rev.2, 10.6.2022.
https://egmp.aewa.info/sites/default/files/meeting_files/documents/AEWA_EGM_IWG_7_10_EGMP_Population_Status_and_Assessment_Report%202022_Rev_2.pdf

⁷ Kotimaisen taigametsähanhen sulkiva kanta vakaa jo kolmatta vuotta. Luonnonvarakeskus. Seurantajulkistus 30.8.2023. <https://www.luke.fi/fi/seurannat/metsanhanhen-pesimaaikainen-kannan-seuranta-ja-pesimäalueiden-kartointus/kotimaisen-taigametsahanhen-sulkiva-kanta-vakaa-jo-kolmatta-vuotta> (Viitattu 19.6.2024)

löydettävissä tiheiltä jokivarsi- ja puroalueilta. Suuralue tarkastelussa Ylä-Lapin alue ei eroa merkittävästi muun Lapin alueesta. Suomen pohjoisosissa metsähanhen metsästystä tulee säädellä taigametsähanhen ehdoilla, eikä tällä alueella mahdollisesti metsästyssaaliiksi saatavien tundrametsähanhien katsota vaarantavan runsaslukuisen muuttoreittipopulaation kehitystä tai sen levittäytymistä uusille alueille. Vuoden 2021 metsästyksessä kuntien alueilta saatiin saaliiksi yksittäisiä metsähanhia pinta-alaltaan laajoilta ja vaikeasti saavutettavilta erämaa-alueilta. Vajavaisten tietojen takia Suomen riistakeskus kuitenkin esittää, että metsähanhen metsästys metsästysvuonna 2026–2027 olisi Ylä-Lapin kolmen kunnan alueella kielletty. Alueelta olisi erityisen tärkeää saada lisää tietoa hanhien sulkimisaalueista tulevana vuosina mahdollisesti toteutettavien helikopterilaskentojen tueksi.

EGMP Population Status and Offtake Assessment Report 2026

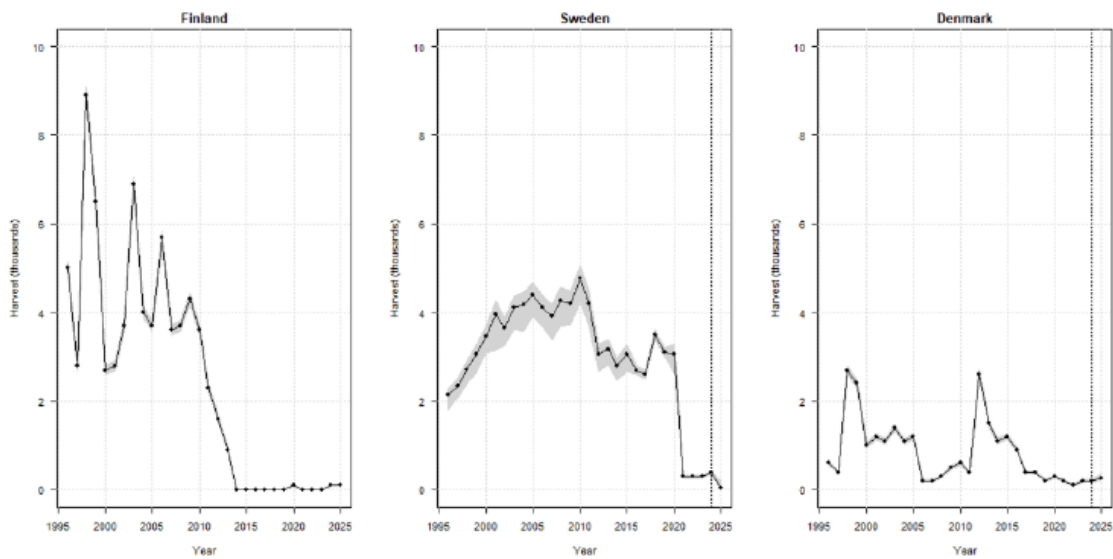

Figure 3.2-7. Estimated harvests (in thousands, with 95% credible intervals in grey) based on an IPM for Taiga Bean Geese in the Finland & NW Russia (br) population. The vertical, dashed lines for Sweden and Denmark indicate the last year of data, where subsequent estimates were derived from the IPM (see text above for details).

Kuva 2. Taigametsähanhen Luoteis-Euroopan keskisen kannanhoitoalueen arvioidut saalismäärät integroidun populaatiomallin mukaan Suomesta (Finland), Ruotsista (Sweden) ja Tanskasta (Denmark), asteikko tuhatta lintua. Pystyviiva kuvaa viimeisintä vuotta, josta on saatavilla laskenta-aineistoa. Tulevien vuosien kannankoko on ennustettu oletetulla noin 1000 linnun kokonaissaaliilla, sovitun maiden välisen kiintiön jaon mukaisesti.⁴

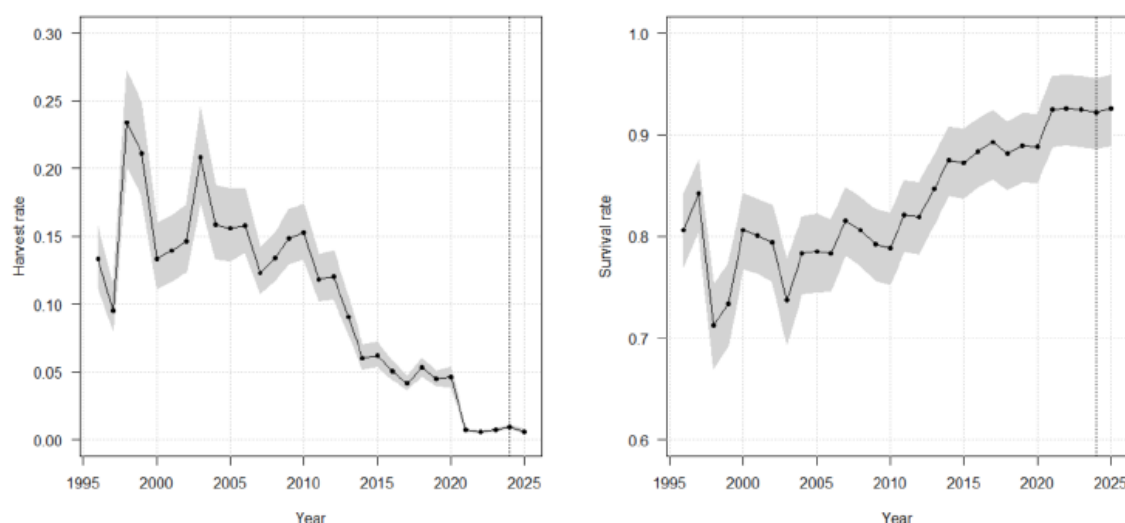

Figure 3.2-8. Posterior estimates of harvest and apparent survival rate based on an IPM for Taiga Bean Geese in the Finland & NW Russia (br) population, with 95% credible intervals in grey. The vertical, dashed lines indicate the last year of data, where subsequent estimates were derived from the IPM (see text above for details).

Kuva 3. Taigametsähanhen Luoteis-Euroopan keskisen kannanhoitoalueen mallinnettu metsästysverotusaste ja kannan säilyvyys (musta, harmaa 95 % luottamusväli). Pystyviiva kuvaa viimeisintä vuotta, josta on saatavilla laskenta-aineistoa. Tulevien vuosien kannankoko on ennustettu oletetulla noin 1000 linnun kokonaissaa- liilla, sovitun maiden välisen kiintiöin jaon mukaisesti.⁴

2. Lainsäädäntö

2.1. KV- ja EU-tason lainsäädäntö

Afrikan ja Euraasian muuttavien vesilintujen suojelusta tehty sopimus (AEWA)

Metsähanhi kuuluu Afrikan ja Euraasian muuttavien vesilintujen suojelusta tehdyn sopimuksen (SopS 9/2000), jäljempänä *AEWA-sopimus*, piiriin. AEWA-sopimuksen liitteen 3 toimintasuunnitelman taulukossa 1 on erilliset suojeluluokitukset taigametsähanhen *Anser fabalis fabalis* ja tundrametsähanhen *Anser fabalis rossicus* populaatioille. AEWA-sopimusta muutettiin 5. osapuolikokouksessa 14.–18.5.2012 valtioneuvoston selvityksen E 38/2012 vp ja eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnan lausunnon MmVL 8/2012 vp kantojen mukaisesti siten, että taigametsähanhen Koillis- ja Luoteis-Euroopan populaation suojeluluokitus muutettiin A-sarakkeen 3c* -luokitukseen. Sarakkeen A lajien metsästys on kiellettyä, ellei luokitukseen ole liitetty poikkeuksen sallivaa asteriskia (*). Taigametsähanhen populaation uudessa luokituksessa on Suomen aloitteesta asteriski, joten sen osalta voidaan sallia kestävä metsästys kansainvälisen hoitosuunnitelman puitteissa, joka toteuttaa adaptiivista metsästyksen säätelyä. AEWA-sopimuksen päätös edellyttää kansainvälistä hoitosuunnitelmaa, jotta metsästys voidaan sallia. Suomi on kannattanut EU:n varauman asettamista muutoksen johdosta, kunnes kansainvälinen hoitosuunnitelma on saatu laadittua. EU:n komissio jätti 11.6.2012 taigametsähanhen suojeluluokituksen muutokseen varauman Euroopan unionin puolesta, koska EU:n komissio ei katsonut mahdolliseksi poistaa metsähanhea lintudirektiivin metsästettävien lajien liitteestä 90 päivän määräajan kuluessa osapuolikokouksen jälkeen. EU:n jättämä varauksa merkitsi sitä, että EU:n lintudirektiivin mukaan metsähanhen metsästys voitiin toistaiseksi sallia. Sallittavan metsästyksen osalta olisi kuitenkin pystyttävä osoittamaan, että se on kestävää. Tasavallan presidentti on 20.7.2012 päättänyt, että Suomi jättää edellä mainittua taigametsähanhea koskevaa sopimuksen liitteen muutosta koskevan varauman sopimuksen X artiklan 6 kappaleen mukaisesti.

AEWA-sopimusta muutettiin 8. osapuolikokouksessa 26.–30.9.2022 siten, että taigametsähanhen Koillis- ja Luoteis-Euroopan populaatio jaettiin ja sen hoitosuunnitelmassa määritellystä keskisestä kannanhoitoalueesta muodostettiin sopimuksen liite 3:n Taulukko 1:een oma uusi ”Suomi ja Luoteis-Venäjä/Ruotsi, Tanska ja Saksa” –populaatio. Suomen pesimäkanta kuuluu tähän populaatioon ja sen suojeluluokitus säilyy entisenä (A3c*). Samalla muiksi erillisiksi populaatioiksi määriteltiin Skandinavian/Tanskan ja Yhdistyneiden kuningaskuntien populaatio (A1c) ja Länsi-Siperian/Puolan ja Saksan populaatiot (A2). Tästä lähtien siis AEWA-sopimuksessa taigametsähanhen suojeluluokitukset päätetään erikseen näille tarkemmin jaotelluille populaatioille.

AEWA-sopimusta muutettiin viimeksi 9. osapuolikokouksessa 11.–14.11.2025 Saksan Bonnissa (MOP 9) siten, että taigametsähanhen Suomen ja Luoteis-Venäjän pesimäkannan suojeluluokitusta laskettiin sarakkeeseen B ja sen kategoriaan 1. Luokitus tarkoittaa, että lajia voidaan metsästää kestävästä käytön periaatteella. Vuonna 2025 hyväksyttiin päivitetty kansainvälinen hoitosuunnitelma vuosille 2026–2027. Hoitosuunnitelman päivituksen yhteydessä arvioitiin, että mikäli muuttoreitin maat ryhtyisivät purkamaan metsästysrajoituksia koordinoimatta, olisi suuri riski, että kanta jälleen romahtaisi. Koko muuttoreitin kattavaa vuosittaista metsästyksen adaptiivista säätelyprosessia jatketaan AEWA:n Euroopan hanhikantojen hoidon alustalla ja työryhmässä.

Suomi otti aikanaan vuonna 2012 aktiivisen roolin kansainvälisen hoitosuunnitelman valmistelemiseksi taigametsähanhelle AEWA-sopimuksen puitteissa. Suomen rahoituksella ja Suomen riistakeskuksen hankkeena valmisteltu taigametsähanhen kansainvälinen hoitosuunnitelma on hyväksytty AEWA:n 6. osapuolikokouksessa 9.–14.11.2015. Taigametsähanhen sopeutuvan metsästyksen säätelyjärjestelmä (engl. *adaptive harvest management, AHM*) hyväksyttiin AEWA-sopimuksen alaisessa Euroopan hanhikantojen toimenpideohjelman kansainvälisessä työryhmän (European Goose Management Platform International Working Group, EGMP IWG) kokouksessa 15.–16.6.2017. Kansainvälinen sopeutuvan metsästyksen säätelyjärjestelmä edellyttää tarkkaa tietoa saaliiksi saatavien metsähanhien määristä, eli käytännössä tarkkaa saalistilastoa ja metsästyssaaliin alalajiosuuden selvittämistä.

AEWA:n hanhityöryhmän kokouksessa 15.–18.6.2020 päätettiin, että siirrytään käyttämään integroitua populaatiomallia kanta-arvion perustana. Vuonna 2021 hanhityöryhmä hyväksyi taigametsähanhi alatyöryhmän esityksen väliaikaisen metsästysverotusstrategian perusteella koko muuttoreitin metsästyskiintiöksi 3000 lintua.

Vuonna 2022 hanhityöryhmän kokouksessa 21.–23.6.2022 Helsingissä hyväksytyn populaatiomallin ja verotussuosituksen mukaan kesken kannanhoitoalueen kanta-arvio oli noin 66 000 taigametsähanhea. Hoitosuunnitelman tavoitekantha on 60 000–80 000. Vuoden 2022 kokouksessa päätettiin jatkaa väliaikaisen verotusmallin ja 3000 linnun kiintiön verotussuositusta, kunnes muuttoreitin mailla on kyky säädellä metsästystä vuosittain ja tarvittavat saalistiedot voidaan tuottaa vaaditussa aikataulussa. Tämä vuoden 2022 koko muuttoreitin kiintiö on lähellä vuosina 2017–2021 arvioitua toteutunutta kokonaissaalista (2 955).

Kiintiön jaon periaatteena eri maiden välillä on aiemmin päätetty soveltaa historiallisia metsästyssaaliin osuuksia eri maiden välillä. Suomen suuri osuus 49 % aiempien vuosien saaliista tarkoittaa toisaalta sitä, että Suomen metsästysverotus on ollut suurin syy kannan merkittävään taantumiseen viime vuosikymmenien aikana. Näin ollen Suomella on suurin vastuu myös tehdä eniten toimenpiteitä kannan elvyttämiseksi jälleen elinvoimaiseksi. Vuoden 2022 hanhityöryhmän kokouksessa hyväksyttiin kiintiön uusi jako, josta Venäjä on jätetty pois, joten Suomen kiintiö on 58 %, Ruotsin 30 % ja Tanskan 12 %. Ruotsi ilmoitti, että se on edellisen vuoden jälkeen kieltänyt tavanomaisen metsähanhien metsästysajan Etelä-Ruotsissa ja vain rajoitettu poikkeuslupa-metsästys maatalousvahinkojen estämiseksi on sallittua, mutta maatalousvahinkojen estämisen vuoksi Ruotsi ei voi taata, että sen saalis noudattaa kiintiön maakohtaista jakoa. Vuonna 2023 AEWA:n hanhityöryhmän kokouksessa 20.–22.6.2023 Saksan Bonnissa päätettiin verotussuosituksesta vuodelle 2023–2024 yhteensä enintään noin 1000 linnun saaliskiintiöstä vuosittain. Vuonna 2024 AEWA:n hanhityöryhmän kokouksessa 17.–20.6.2024 Norjan Tromssassa päätettiin verotussuosituksesta vuodelle 2024–2025 yhteensä enintään 3000 linnun saaliskiintiöstä vuodessa (Taulukko 2).

Vuonna 2026 AEWA:n hanhityöryhmän kokouksessa 16.-18.6.2026 Ruotsin Skövdessä todettiin, että vuonna 2026 kansainvälinen integroitu populaatiomalli antaa kanta-arvion noin 75 000 lintua, mutta pitää sisällään epävarmuutta, koska edellisen syksyn, talven ja kevään laskentatiedoissa oli epä johdonmukaisuutta, mikä aiheutti mallinnuksessa ongelmia. Vuoden 2026 työryhmän kokouksessa päätettiin jatkaa vuonna 2026/2027 edellisvuoden kanssa samanlaisella verotussuosituksella, eli yhteensä enintään 3000 linnun saaliskiintiöllä vuodessa (Taulukko 2).

	Suomi	Ruotsi	Tanska
Osuus saaliskiintiöstä 2026-2027	58 %	30 %	12 %
Vuodelle 2026–2027 sovittu verotussuositus 3000 hanhea, maakohtainen kiintiö taiga-metsähanhia	1740	900	360

Taulukko 2. Taigametsähanhen keskisen kannanhoitoalueen vuodelle 2026-2027 sovittu enintään 3000 hanhen metsästysverotus ja sen mukaiset maakohtaiset kiintiöt.

Kokemukset kannan 1990-luvulta alkaneesta voimakkaasta taantumisesta ja sen elvyttämisestä koko muuttoreitin adaptiivisella metsästyksen säätelyllä kansainvälisen hoitosuunnitelman avulla osoittavat, että kannan metsästystä tulisi edelleen säädellä kansainvälisen hoitosuunnitelman puitteissa adaptiivisesti koko muuttoreitin maissa, jotta kannan elpyminen jatkuisi ja metsästysverotus koko muuttoreitillä ei kasvaisi kestäättömän suureksi.

Suomen pesimäkanta on kuitenkin vain pieni osa koko muuttoreitin kannasta, eikä sen tilaa tunneta vielä kovin hyvin, joten Suomen oman pesimäkannan pitäisi kuitenkin edelleen antaa vahvistua ja elpyä, joten koko maakohtaista kiintiötä ei voida sallia metsästettäväksi Suomen pesimäalueella tai Suomen pesimäkantaan muuttomatkan aikana. Kansainvälinen kiintiö ei siis varmista Suomen oman pesimäkannan metsästyksen kestävyttä vaan se kertoo vain koko muuttoreitin kestävästä verotusmäärän ja sen jakautumisen maiden kesken historiallisten saalismäärien perusteella. Kansainvälisen kiintiön osalta on otettava huomioon myös se, että Suomen tavoitteena on ollut elvyttää taantunut kanta ja Suomessa metsästyslainsäädäntö mahdollistaa metsästyksen kieltämisen tai rajoittamisen kannan elvyttämiseksi, eikä Suomi ole neuvotteluissa suostunut antamaan omaa kiintiötään muuttoreitin muiden maiden hyväksi, joilla on ollut vaikeuksia säätää metsästysrajoituksia.

Metsästyslaki ja sen nojalla annetut säädökset

Metsästyslain (615/1993) 20 §:n 1 momentin mukaan metsästystä on harjoitettava kestävästä käytön periaatteiden mukaisesti ja siten, että riistaeläinkannat eivät vaarannu, luontoa ei tarpeettomasti vahingoiteta, riistakantaa ei vaaranneta eikä eläimille tuoteta tarpeetonta kärsimystä. Metsästyslain järjestelmässä riistaeläinlajien metsästämistä rajoitetaan ensisijaisesti metsästyslain 37 §:n nojalla valtioneuvoston asetuksella säädetyllä vuosittaisella yleisellä rauhoitusajalla. Metsästysasetuksen (666/1993) 24 §:n 1 momentin 16 kohdassa on säädetty metsähanhen yleinen rauhoitusajaksi 1.1.–20.8. kello 12.00 saakka. Lisäksi metsästyslain 38 §:ssä on säädetty maa- ja metsätalousministeriölle toimivalta kieltää tai rajoittaa metsästys tilapäisesti enintään kolmen vuoden määräajaksi maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Metsähanhen metsästysaikaa lyhennettiin ensimmäisen kerran vuonna 2010 tuolloin voimassa olleen lainsäädännön mukaisilla riistanhoitopiirien päätöksillä. Vuonna 2011 voimaan tulleessa riistahallintouudistuksessa metsästyslain 38 §:n metsästyskiellon tai -rajoituksen asettamisen toimivalta siirrettiin maa- ja metsätalousministeriölle.

Metsästyslain 38 § on muutettu 1.8.2017 voimaan tulleella lailla (504/2017). Sen mukaan, jos riistaeläinlajin kanta heikkenee pysyvästi tai tilapäisesti lajin esiintymisalueella tai osalla esiintymisaluetta, voidaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella kyseisen riistaeläinlajin metsästystä rajoittaa tai se voidaan kieltää kokonaan. Riistaeläinlajin metsästystä voidaan rajoittaa tai se voidaan kieltää myös, jos tavoiteltava riistaeläinlajin

leviäminen tai metsästyksen tarkoituksenmukainen järjestäminen sitä edellyttää. Metsästyksen rajoittaminen voi tarkoittaa myös velvoitetta merkitä saalis tunnistemerkillä. Rajoitus tai kielto voi olla voimassa korkeintaan kolme vuotta. Jos riistaeläinlajin kanta voimistuu elinvoimaiseksi, rajoitus tai kielto tulee kumota ennen määrääjän päättymistä. Rajoitus tai kielto voi olla: 1) alueellinen; 2) ajallinen; 3) saaliseläimen sukupuolta koskeva; 4) metsästäjäkohtainen saaliskiintiö; tai 5) pyyntivälinettä tai pyyntimenetelmää koskeva. Rajoituksesta, kiellosta tai tunnistemerkistä säädetään tarkemmin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Maa- ja metsätalousministeriön on kuultava ennen asetuksen antamista niitä riistanhoitoyhdistyksiä, joiden toiminta-alueella rajoitus tai kielto koskee.

Kysymyksessä on siten erityisesti vuosittaisten kannanvaihteluiden perusteella tapahtuvan tilapäisen metsästyksen säätelyn mahdollistamiseksi säädetty toimivalta, jota korostaa toisaalta velvoite kumota kielto tai rajoitus ennen määrääjän päättymistä, jos riistaeläinkanta voimistuu elinvoimaiseksi. Käytännössä alueelliset rajoitukset tulee toteuttaa selkeästi siten, ettei niiden alueellisesta ulottuvuudesta synny epäselvyyttä. Kysymyksessä ei siis ole mihinkään tiettyyn uhanalaisuusarviointiin sidottu toimivalta, vaan riistakantojen vuotuisen vaihtelun seurannan perusteella sovellettu toimivalta. Tältä osin aiempaa käytäntöä ei ole ollut tarkoitus muuttaa metsästyslain muuttamisen yhteydessä.

Maa- ja metsätalousministeriö on aiemmin lyhentänyt metsähanhen metsästysaikaa vuosittaisilla ministeriön asetuksilla (941/2011, 455/2012 ja 571/2013). Metsähanhen metsästys kiellettiin kokonaan vuonna 2014 ministeriön asetuksella (473/2014) ja kieltoa jatkettiin edelleen metsästysvuosina 2015–2017 ministeriön asetuksilla (789/2015 ja 585/2016). Vuonna 2017 ministeriön asetuksella (518/2017) metsästyskieltoa jatkettiin metsästysvuosiksi 2017–2018 ja 2018–2019 pesimäalueilla, mutta sallittiin rajoitettu metsästys loka-marraskuussa Kaakkois-Suomessa tundrametsähanhen alalajin esiintymisalueella. Vuonna 2019 MMM:n asetuksella (946/2019) sallittua metsästysaluetta laajennettiin Etelä-Karjalan maakuntaan ja osaan Etelä-Savon ja Pohjois-Karjalan kunnista. Vuosina 2020 ja 2021 MMM:n asetuksilla (530/2020, 593/2021, 768/2022) sallittiin lisäksi metsästys rajoitetusti osassa Lapin maakuntaa. Muualla pesimäalueilla Pohjois-Pohjanmaalta Itä-Suomeen metsähanhi on siis ollut rauhoitettu jo yhdeksän vuoden ajan, samoin kuin Länsirannikon muuttoalueella. Vuonna 2023 MMM:n asetuksella (902/2023) Pohjois-Suomen metsästysaluetta laajennettiin osaan Pohjois-Pohjanmaan maakuntaa. Vuonna 2024 MMM:n asetuksessa (497/2024) metsästysaluetta laajennettiin kattamaan koko Kainuun maakunta ja Pohjois-Pohjanmaan maakuntaan lukuun ottamatta meren rannikkoa. Vuonna 2025 annetussa asetuksessa (862/2025) rajoitukset olivat samat kuin edellisenä vuonna.

Saalistilastoinnin tarkentamiseksi metsästysasetuksen 5 a § on säädetty (asetuksen muutos 392/2018), että saaliiksi saadusta metsähanhesta on tehtävä saalisilmoitus Suomen riistakeskuksen vahvistamalla lomakkeella tai sähköisen palvelun kautta Suomen riistakeskukselle. Saalisilmoitus on tehtävä seitsemän vuorokauden kuluessa eläimen pyydystämisestä. Saalisilmoituksessa on oltava seuraavat tiedot: 1) metsästäjän nimi ja metsästäjännumero; 2) pyydystettyjen eläinten määrä; 3) pyyntipäivämäärä; 4) kunta, jossa yksilö saatiin saaliiksi. Metsästäjä voisi tehdä saalisilmoituksen helposti sähköisen Oma.riista.fi -verkkopalvelun kautta. Taiga- ja tundrametsähanhien alalajien osuuksien selvittämiseksi metsästäjiä pyydetään lähettämään vapaaehtoisesti valokuva saaliiksi saadun metsähanhen päästä Suomen riistakeskukselle.

EU:n lintudirektiivi

Metsähanhen metsästystä säätelee myös Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/147/EY luonnonvaraisten lintujen suojelusta, jäljempänä *lintudirektiivi*. Metsähanhi *Anser fabalis* kuuluu lintudirektiivin 1 artiklassa tarkoitettuihin lajeihin ja liitteen II A-osan lajeihin. Lintudirektiivin 2 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet 1 artiklassa tarkoitettujen lintulajien kantojen ylläpitämiseksi sellaisella tasolla, joka vastaa erityisesti ekologisia, tieteellisiä ja sivistyksellisiä vaatimuksia ottaen huomioon taloudelliset ja virkistykseen liittyvät vaatimukset, taikka näiden kantojen mukauttamiseksi tähän tasoon.

Lintudirektiivin 7 artiklan mukaan liitteessä II lueteltujen lajien kantojen koon, maantieteellisen levinneisyyden ja lisääntymisnopeuden takia koko yhteisössä niitä voidaan metsästää kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Liitteessä II olevassa A-osassa lueteltuja lajeja saa metsästää koko yhteisön alueella.

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että lajien metsästys ei vaaranna suojelutoimenpiteitä niiden levinneisyysalueella. Edelleen 7 artiklan mukaan jäsenvaltion on varmistettava, että metsästys harjoitettuna voimassa olevien kansallisten toimenpiteiden mukaisesti vastaa kyseisten lintulajien järkevän hyödyntämisen ja ekologisesti tasapainoisen sääntelyn periaatteita ja että tämä käytäntö näiden lajien ja etenkin muuttavien lajien kantojen osalta on sopusoinnussa 2 artiklasta seuraavien toimenpiteiden kanssa.

EU:n biodiversiteettistrategian myötä komissio on tehostamassa lintudirektiivin toimeenpanoa merkittävästi, jonka ydin on direktiivien tehokkaampi toimeenpano, joten komissio uhkaa käynnistää jäsenvaltioita vastaan valvontamenettelyjä, mikäli metsästys sallitaan, vaikka kantojen elvyttämiseksi ei tehdä riittäviä toimenpiteitä. EU:n komission julkaisi 23.10.2020 ehdotuksen suunnitelmaksi ”Heikentyneessä tilassa olevien metsästettävien lintulajien suojelutilanteen parantaminen”. EU-tasolla taantuneita, Suomessa metsästettäviä riistalajeja ovat mm. metsähanhi, jouhisorsa, punasotka, tukkasotka, heinätavi, haapana, lapasorsa, tukkakoskelo, nokkana ja tavi. Komissio on perustanut vuoden 2022 alussa työryhmän taantuvien lajien elvyttämiseksi. Komissio vetoaa lintudirektiivin 7 artiklan velvoitteeseen, että ennen taantuvien lajien metsästyksen sallimista, jäsenvaltion on osoitettava, että metsästys on kestävä. Komissio korostaa lintudirektiivin tulkintaohjeen linjausta, että vähenevän lintulajin metsästys ei voi olla kestävä (juridinen edellytys metsästyksen sallimiselle lintudirektiivin 7 artiklassa), ellei se ole osana toimivaa hoitosuunnitelmaa, joka sisältää myös elinympäristöjen hoidon ja muita tarvittavia toimenpiteitä, joiden yhteisvaikutuksella taantuma lopulta pysähtyy ja kanta kääntyy elpymään.

Taigametsähanhen metsästys tapahtuu AEWA-sopimuksen kansainvälisen hoitosuunnitelman osana toteutettavan sopeutuvan metsästyksen sääntelyn periaattein ja määritetyn kiintiön puitteissa, joten se on lintudirektiivin mukaista kestävää käyttöä. Muuttoreitin tasolla metsästys on kestävä ja sitä säädellään kannan tilan mukaan vuosittain.

3 Suomen riistakeskuksen esitys 5.5.2026

Suomen riistakeskus on tehnyt esityksen maa- ja metsätalousministeriölle metsähanhen metsästyksen rajoittamiseksi (Suomen riistakeskus 5.5.2026, asianumero 124/00.01.00.00/2026). Esityksen on valmistellut Suomen riistakeskuksen Kestävä metsästys -osaproseessi.

”

Suomen riistakeskus esittää maa- ja metsätalousministeriölle metsähanhen metsästyksen rajoittamista metsästyslain 38 §:n perusteella siten, että metsähanhi olisi kokonaan rauhoitettu metsästysvuonna 2026–2027 Suomessa lukuun ottamatta seuraavia alueita ja ajanjaksoja. Metsästys sallittaisiin:

a.

20.8. klo 12.00–27.8.2026 Kainuun maakunnassa, Lapin maakunnassa lukuun ottamatta Enontekiön, Inarin ja Utsjoen kuntia sekä valtatie E8 merenpuoleisia alueita Tornion, Keminmaan, Kemin ja Simon kunnissa, Pohjois-Pohjanmaan maakunnassa lukuun ottamatta Hailuodon kuntaa sekä valtatie E8 merenpuoleisia alueita Iin, Kalajoen, Kempeleen, Limingan, Lumijoen, Oulun, Pyhäjoen, Raahen ja Siikajoen kunnissa. Metsästys olisi kuitenkin sallittua valtatie E8 ja seututie 813 välisellä alueella, Pohjois-Karjalassa Ilomantsin, Juuan, Lieksan ja Nurmeksen kunnissa sekä Pohjois-Savossa Rautavaaran ja Sonkajärven kunnissa. Saalismäärää rajoitettaisiin yhden metsähanhen metsästäjäkohtaisella koko metsästysaikaa koskevalla kiintiöllä. Lisäksi metsähanhen metsästyksessä ravintohoukuttimen käyttö ja pelloilta metsästys olisi kiellettyä.

b.

1.10.–30.11.2025 Etelä-Karjalan ja Kymenlaakson maakunnissa, Etelä-Savon maakuntaan kuuluvissa Enonkosken, Hirvensalmen, Juuan, Mikkelin, Mäntyharjun, Puumalan, Rantasalmen, Savonlinnan ja Sulkavan kunnissa, Pohjois-Karjalan maakuntaan kuuluvissa Heinäveden, Ilomantsin, Joensuun, Kiteen, Kontiolahden, Liperin, Rääkkylän ja Tohmajärven kunnissa,

Pohjois-Savon maakuntaan kuuluvissa Joroisen ja Varkauden kunnissa, Päijät-Hämeen maakuntaan kuuluvissa Iitin ja Orimattilan kunnissa sekä Uudenmaan maakuntaan kuuluvissa Asolan, Lapinjärven, Loviisan, Myrskylän, Porvoon ja Pukkilan kunnissa. Tällä aluekokonaisuudella metsästys kohdistuu pääosin tundrametsähanheen.

--

Esitetty rajoitettu metsähanhen metsästys tapahtuisi samalla alueella ja samoin rajoituksin kuin metsästysvuosina 2024–2025 ja 2025–2026 sillä lisäyksellä, että metsähanhen elokuun metsästysalue laajentuisi koskemaan rajattuja alueita Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon maakunnissa. Lisäksi pääasiassa tundrametsähanheen kohdistuva metsästysalue laajenisi länteen päin. Edellä esitettyä täydentää voimassa oleva säädös, joka velvoittaa tekemään saaliiksi saadusta metsähanhesta metsästysasetuksen 5 a§:n mukaisen saalisilmoituksen.

Metsähanhea koskevan esityksen perustelut ja vaikutukset

Suomessa esiintyy taigametsähanhia ja tundrametsähanhia. Elokuun metsästys kohdistuu Suomessa pesiviin taigametsähanhiin. Esityksellä halutaan mahdollistaa erityisesti erämaassa tapahtuva pyynti, joka on perinteistä suomalaista eränkäyntikulttuuria. Lisäksi on tarkoituksenmukaista rajata pyyntialueesta pois meri- ja rannikkoalueet, joilla esiintyy merihanhia, joiden metsästys on sallittua.

Kaakkoisen Suomen alueella loppusyksyinen metsästys kohdistuu pääosin Venäjällä pesivään tundrametsähanheen, jonka kanta on kasvava. Kanta kestää hyvin metsästyksen, eikä saalis-määriä ole tarpeen rajoittaa. Saaliissa voi kuitenkin olla mukana myös taigametsähanhia, joten saaliin seuranta kuvakeräyksen avulla on tärkeää.

Taigametsähanhi

Valtaosa Suomessa esiintyvistä metsähanhista on kiinteä osa keskisen kannanhoitoalueen taigametsähanhipopulaatiota. Laji pesii Norjan, Ruotsin, Suomen ja Venäjän alueilla ja talvehtii pääosin Ruotsin ja Tanskan alueilla. Vuodesta 2010 taigametsähanhikanta on tavoitteellisesti kasvanut noin 45 000 yksilöstä kohti asetettua 60 000–80 000 yksilön kantatavoitetta. Kansainvälisen AEWA:n metsähanhityöryhmän arvion mukaan taigametsähanhen kevätanta vuonna 2024 oli noin 75 000 yksilöä. Kannankehitys arvioitiin vakaaksi. Valtaosa keskisen kannanhoitoalueen metsähanhista pesii Pohjois-Venäjällä. Suomen metsähanhikannan suuruudeksi on arvioitu helikopterilaskentojen ja sulkimipaikkahavaintojen perusteella noin 4 000 pesinnän aloittavaa paria (3 962; 95 % luottamusväli 2 790–5 644). Kotimaan kanta-arvioon liittyy vielä melko suurta epävarmuutta, mutta muuttoreittitason populaatiomallinnuksen tuloksen arvioidaan kuvastavan myös Suomen pesimäkannan kehitystä.

Kansainvälinen hanhityöryhmä arvioi, että vuosina 2022–2024 keskisen kannanhoitoalueen taigametsähanhipopulaatioon olisi voinut kohdistua vuosittain 1 000–3 000 yksilön metsästysverotus, jolla kanta olisi säilynyt vakaana. Vuosina 2024 ja 2025 Suomen osuus saaliskiintiöstä oli 1740 yksilöä. Vuoden 2026 saaliskiintiö ei ole tämän esityksen tekohetkellä vielä tiedossa.

Lapin maakunnan alueella on rajoitetusti metsästetty metsähanhea vuosina 2020–2025. Metsähanhisaaalis on ollut vuosittain 21–48 yksilöä, keskimäärin 36 metsähanhea vuodessa. Metsästysvuodelle 2023–2024 metsästysalue laajeni Pohjois-Pohjanmaan maakunnan pohjoisosiin, josta saalis oli 47 yksilöä. Metsästysvuodelle 2024–2025 metsästysalue laajeni Pohjois-Pohjanmaan maakunnan eteläosiin ja Kainuuseen. Lapin ja muun pohjoisen Suomen sallitulta metsähanhen metsästysalueelta pyydetty kokonaissaalis metsästysvuonna 2024–2025 oli yhteensä 126 yksilöä. Lisäksi kaakkoisen Suomen tundrametsähanhen pyynnin yhteydessä arvioidaan saaliiksi saadun 23 taigametsähanhea. Metsästysvuoden 2024–2025 taigametsähanhen kokonaissaalis oli siten yhteensä 149 yksilöä. Metsästysvuonna 2025–2026 rajoitetulta Lapin ja Pohjois-Pohjanmaan maakuntien alueilta sekä Kainuun maakunnan alueelta yhteissaalis oli

87 yksilöä. Lisäksi kaakkoisen Suomen tundrametsähanhialueelta arvioidaan pyydetyn 45 taigametsähanhea. Siten metsästysvuoden 2025–2026 taigametsähanhen kokonaissaalis oli 132 yksilöä.

Suomen riistakeskus esittää pohjoisen taigametsähanhialueen metsästysalueen säilyttämistä samana Lapin, Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan maakuntien alueilla. Lisäksi Suomen riistakeskus esittää elokuun metsästyksen laajentamista koskemaan Pohjois-Karjalaan maakunnassa Ilomantsin, Juuan, Lieksan ja Nurmeksien kuntien alueita sekä Pohjois-Savossa Rautavaaran ja Sonkajärven kuntien alueita.

Pohjois-Pohjanmaan pohjois- ja keskiosat sekä Lapissa Sallan alue ovat olleet vuosikymmeniä keskeistä metsähanhien tutkimusaluetta. Alueella on tutkimustyössä rengastettu, lähetinmerkitty ja viime vuosina Suomen riistakeskuksen ja Luonnonvarakeskuksen maasto- ja helikopterikartoituksilla kartoitettu pesimäkantaa. Metsähanhen pesimäesiintyminen ja sulkimispaikat tunnetaan näillä alueilla erityisen hyvin.

Metsähanhi on vahvasti sidoksissa suolinympäristöihin, erityisesti pesimä- ja sulkasatoaikana. Laajat aapa- ja keidassuot tarjoavat lajille keskeisiä resursseja, kuten ravintoa, suojaa ja pesimäympäristöjä. Liitteessä 2 esitetään Suomen suovaltaisten alueiden pääjakauma ja metsästysalue. Metsähanhen keskeisimmät pesimähavainnot keskittyvät selkeästi karttarajauksen suoalueille. Metsästys kohdentuu siten alueille, joilla taigametsähanhen esiintyminen on luonnostaan runsasta ja ekologisesti perusteltua.

Lapin, Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan eteläosien pesimäkantaa ei ole selvitetty yhtä perusteellisesti kuin Pohjois-Pohjanmaan pohjois- ja keskiosien. Tästä syystä eri alueiden pesimäesiintyvyyttä ei voi suoraan vertailla keskenään. Viime vuosina Luonnonvarakeskus on helikopteri- ja maastokartoituksilla selvittänyt pesimäalueita otantaluontoisesti laajasti esitetyiltä alueelta. Lisäksi tuorein lintuatlaskartoitus (2022–2025) on tuottanut havaintoaineistoa laajasti esitetyiltä metsästysalueelta.

Esitetyillä uusilla metsästysalueilla Pohjois-Karjalan sekä Pohjois-Savon maakuntien pohjoisosista on käytettävissä hyvät tiedot metsähanhien pesimäkannasta, sillä esitettyjen kuntien alueilla on tehty maastokartoituksia useiden vuosien ajan. Alueilla metsähanhi pesii runsaslukuisena. Lisäksi tarkasteltaessa lintuatlasaineiston tuloksia (2022–2025) kuntien alueilta on kirjattu runsaasti metsähanhen varmoja pesintöjä.

Ylä-Lapin alueelta on vuoden 2023 helikopterikartoituksessa todettu metsähanhien pesintää, mutta kesän 2024 lennoissa sulkimispaikoilta löytyi hyvin vähän metsähanhia. Vuonna 2025 helikopterikartoituksia Ylä-Lapin alueella ei tehty. Helikopterilla toteutettuja kartoituksia ei kuitenkaan ole Ylä-Lapissa tehty vastaavalla kattavuudella suhteessa alueen potentiaalisten pesimä- ja sulkimispaikkojen pinta-alaan kuin esimerkiksi Pohjois-Pohjanmaan tutkimusalueilla. Myöskään helikopterilentoja edeltäviä erittäin tärkeitä maastokartoituksia ei ole Ylä-Lapin alueella tehty samalla intensiivisyydellä kuin etelämpänä. Ylä-Lapin alueet ovat erittäin laajat, vaikeasti saavutettavissa ja metsähanhet ovat sulkimisaikaan vaikeasti löydettävissä tiheiltä jokivarsi- ja puroalueilta. Suuralue-tarkastelussa Ylä-Lapin alue ei eroa merkittävästi muun Lapin alueesta. Suomen pohjoisosissa metsähanhen metsästystä tulee säädellä taigametsähanhen ehdoilla, eikä tällä alueella mahdollisesti metsästyssaaliiksi saatavien tundrametsähanhien katsota vaarantavan runsaslukuisen muuttoreittipopulaation kehitystä tai sen levittäytymistä uusille alueille. Vuoden 2021 metsästyksessä kuntien alueilta saatiin saaliiksi yksittäisiä metsähanhia pinta-alaltaan laajoilta ja vaikeasti saavutettavilta erämaa-alueilta. Vajavaisten tietojen takia Suomen riistakeskus kuitenkin esittää, että metsähanhen metsästys metsästysvuonna 2026–2027 olisi Ylä-Lapin kolmen kunnan alueella kielletty. Alueelta olisi erityisen tärkeää saada lisää tietoa hanhien sulkimisalueista tulevana vuosina mahdollisesti toteutettavien helikopterilaskentojen tueksi.

Sallimalla metsästys esitetyllä alueella rajoitetusti ja lyhyelle ajalle ei vaaranneta Suomen tai koko kesken kannanosan pesimäkannan kehittymistä. Pohjois-Suomen alueella on metsästysvuodesta 2020–2021 lähtien metsästetty yhden metsähanhen metsästäjäkohtaisella vuotuisella saaliskiintiöllä sekä rajatulla noin viikon pituisella metsästysajalla. Kertyneen saalistiedon perusteella metsästys jakautuu laajalle alueelle ja saalismäärä on pieni.

Lisäksi Suomen riistakeskus esittää, että sallituilla taigametsähanhen metsästysalueilla aikavälillä 20.8.–27.8. on voimassa kielto metsästää ravintohoukuttimelta tai pellolta. Suomen riistakeskukselle on tullut tietoon tarkoituksenmukaisia väärinkäytöksiä, joissa metsähanhia on metsästetty pellon reunassa, ampumalla pellolle ruokailemaan tulevia hanhia. Ravintohoukutinkieltoa on vastaavasti tahallaan tai tahattomasti tulkittu siten, että se koskisi vain ruokintapaikan välitöntä läheisyyttä, ja siten ruokinnalle tulevat linnut olisivat metsästettävissä, jos metsästäjä itse ei olisi ruokintapaikalla tai sen välittömässä läheisyydessä. Tavoitteena on taigametsähanhen metsästyksessä sallia ja vaalia metsästystapoja, jotka edistävät perinteisen eräperinteen vaalimista, metsähanhen metsästystä erämaissa. Tehokkaat, ravintohoukutteluun perustuvat metsästystavat lisäävät taigametsähanhen metsästyssaaliita, mikä voi johtaa nykyistä rajallisempaan taigametsähanhen metsästykseseen. Suomen riistakeskus suosittelee maa- ja metsätalousministeriölle harkittavaksi suojavyöhykkeiden asettamista siten, että metsähanhea ei saisi metsästää 300 metriä lähempänä ravintohoukutinta, eikä 150 metriä lähempänä peltoa. Tämä selkeyttäisi metsästäjille ravintohoukutin- ja peltometsästyksen rajauksia sekä helpottaisi valvontaviranomaisten tulkintaa ja valvontaa säädösten noudattamisessa.

Suomen riistakeskus on laatinut arvion esitetyn metsästysalueen saaliskertymästä. Arvion laadinnassa on hyödynnetty kertynyttä saalistietoa vuosilta 2024–2025 sekä historiallisia saalistietoja vuosilta 1996–2010. Arvion mukaan esitetyltä metsästysalueelta, noin viikon pituisella metsästysajalta ja yhden metsähanhen metsästäjäkohtaisella kiintiöllä saaliskertymä voisi olla vähintään 180 yksilöä ja enintään 290 yksilöä. Vaihtoehtoisessa arviolaskelmassa, perustuen Kainuun vuosien 2024 ja 2025 saalismäärään ja maapinta-aloihin, uudelta metsästysalueelta arvioitu saalis tulisi olemaan 15–30 yksilöä. Vuosien 2024 ja 2025 pohjoisen alueen taigametsähanhisaaliin kokonaismääriin perustuen saalis tulisi olemaan koko pohjoisen taigametsähanhialueelta noin 120–160 yksilöä. Pesinnän onnistuessa saalis kohdistuu nuoriin lintuihin ja siten metsästyksen vaikutus pesimäkantaan olisi pieni. Pesinnän epäonnistuessa valtaosa aikuislinnuista on metsästysaikana Novaja Zemljan sulkimisalueella ja siten tähän kannanosaan ei kohdistu metsästystä. Pesinnän epäonnistuessa myös saalismäärä tulee olemaan pieni. Lisäksi Suomen kokonaiskiintiöön on huomioitava Suomen kaakkoisosissa tapahtuvan tundrametsähanhen metsästyksen yhteydessä pyydetävät taigametsähanhet.

Suomen riistakeskuksen näkemyksen mukaan on perusteltua sallia rajoitettua taigametsähanhen metsästystä osassa Lapin, Pohjois-Karjalan, Pohjois-Pohjanmaan ja Pohjois-Savon maakuntien alueita sekä Kainuussa siten, että saalis pysyy edelleen asetettua metsästyskiintiötä pienempänä ja metsästyspaine jakautuu laajalle alueelle. Lähtökohtaisesti metsästyksen tulee olla varovaista ja laskennallisesti pientä suhteessa teoreettiseen poikastuottoon. Vaiheittain sallittua metsähanhen metsästysaluetta laajentamalla ja muutoksen vaikutuksia seuraamalla pystytään keräämään tärkeää tietoa metsästäjiltä lajin esiintymisestä, pesinnästä ja saalismäärästä, vaarantamatta kannan kehitystä tai asetettua kiintiön täyttymistä. Samaan aikaan mahdollistetaan metsästyksen hyvinvointivaikutukset, ylläpidetään perinteistä ja vaativaa erämaista metsästykskulttuuria pesimäalueilla.

Tundrametsähanhi

Suomen kaakkoisosissa sallittava metsästys kohdistuu pääosin läpimuuttaviin tundrametsähanhiin. Tundrametsähanhikannan suuruudeksi arvioidaan 600 000–850 000 yksilöä ja kannan

kasvusuunta on kasvava. Alalaji pesii Venäjän tundralla ja syysmuuttoreitti kulkee osittain eteläisen ja keskisen Suomen ylitse. Tundrametsähanhen syysmuutto ajoittuu osittain taigametsähanhea myöhäisempään ajankohtaan lokakuulle. Vastaavasti Suomessa pesineet taigametsähanhet ovat lokakuun alkuun mennessä valtaosin poistuneet talvehtimisalueille.

Suomen kaakkoisosissa metsähanhen metsästys on ollut metsästyskaudesta 2017–2018 lähtien sallittua rajoitetulla ajanjaksolla ja alueella. Metsästys kohdistuu alueella pääasiassa tundra-metsähanheen. Viimeisen yhdeksän vuoden aikana on saatu saaliiksi vuosittain keskimäärin 175 tundrametsähanhea ja 26 taigametsähanhea. Saaliiksi saatujen taigametsähanhien laskennallinen osuus kokonaissaaliista on vaihdellut eri vuosina 0–67 yksilön välillä.

Tundrametsähanheen kohdistuva metsästys on kestävää ja metsästyksen yhteydessä saaliiksi saatujen taigametsähanhien osuus keskimäärin pieni. Suomen riistakeskuksen näkemyksen mukaan on perusteltua jatkaa rajoitettua metsästystä ja samalla kerätä tietoa tundrametsähanhen metsästyksen yhteydessä kertyvästä taigametsähanhisaaliista. Saaliin alalajijakauman selvittämiseksi on äärimmäisen tärkeää, että kaikista Suomessa pyydetyistä metsähanhista toimitettaiisiin valokuvat Suomen riistakeskukselle. Metsästyskaudelle 2026–2027 Suomen riistakeskus tulee motivoimaan metsästäjiä kattavan valokuva-aineiston saamiseksi.

Suomen riistakeskus esittää tundrametsähanhen metsästysalueen laajentamista aiemmasta. Metsästysaluetta esitetään laajennettavaksi Etelä-Savon maakunnassa Hirvensalmen, Juvan, Mikkelin, Mäntyharjun kuntiin, Pohjois-Karjalan maakunnassa Heinäveden kuntaan sekä Pohjois-Savon maakunnassa Joroisten ja Varkauden kuntiin. Näillä alueilla tavataan muuttoaikana tundrametsähanhia, vaikka esiintyvyydessä on vuosittaista vaihtelua. Tundrametsähanhien muuttoreitin vuotuinen sijainti riippuu vallitsevien tuulien suunnasta ja voimakkuudesta. Laajennus auttaa huomioimaan tätä luonnollista vaihtelua paremmin, ja mahdollistaa metsästysmahdollisuuksia laajemmalla alueella tundrametsähanhen muuttoreitillä. Laajennuksen tavoitteena on myös kerätä uudelta alueelta tietoa tundrametsähanhen metsästyksestä ja alalajijakaumasta. Saatu tietopohja entisestään edistää metsästysalueen rajauksen arviointia, sopeutuvaa kannanhoitoa ja sen kehittämistä tulevaisuudessa.

Viime vuosina tundrametsähanhisaalis on painottunut voimakkaasti itärajan kuntiin ja ajallisesti lokakuun alkupuolelle. Itärajan kunnista siirryttäessä sisämaata kohden tundrametsähanhisaalis pienenee merkittävästi. Suomen riistakeskuksen laatiman arvion mukaan, joka perustuu viime vuosien tundrametsähanhisaalistietoihin, laajennetulta alueelta vuosittainen tundra-metsähanhisaalis tulee olemaan 20–40 yksilöä ja taigametsähanhien osuus 5–10 yksilöä. Alueen laajennus ei vaaranna tundrametsähanhen kestävää kannanhoitoa, eikä lisää taigametsähanhisaalista merkittävästi.”

4 Metsästyksen kieltäminen metsästysvuonna 2026–2027

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella kielletäisiin metsähanhen metsästys pääosassa maata metsästysvuosina 2026–2027. Asetuksella rajoitetaan metsästystä siten, että voidaan varmistaa metsähanhen metsästyksen harjoittaminen metsästyslaissa säädetyn kestävästä käytön periaatteen mukaisesti. Varovaisuusperiaatteen mukaisesti merkittävästi taantuneeseen taigametsähanhen kantaan kohdistuvaa metsästys kielletäisiin määräjaksiksi pääosassa maata, kunnes pesimäkannan seuranta ja metsästyksen säätelyä on saatu kehitettyä.

Metsästyksen kestävyysvarmistamiseksi tarvittavia toimenpiteitä on jo toteutettu: saalisilmoitusvelvollisuuden säätäminen, alalajien määrittäminen saaliista vapaaehtoisella kuvakeräyksellä, metsästyksen säätelyn tarkentaminen ja kannan laskentojen tehostaminen talvehtimisalueilla. Luonnonvarakeskus valmistelee menetelmiä pesimäkannan koon arviointiin ja kannanseurantaan. Pesimäkannan seuranta ei ole vielä saatu vakiinnutettua. Muilla epäsuorilla menetelmillä on kuitenkin saatu parempi käsitys kannan tilasta. Maa- ja metsätalousministeriö katsoo, että varovaisuusperiaatetta on sovellettava niin, että metsähanhen metsästystä ei voida

sallia muualla kuin pohjoisimmassa Suomessa pesimäalueilla ja rajoitettuna ajallisesti, metsästäjäkohtaisella saaliskiintiöllä sekä ravintohoukuttimen käytön ja pellolta metsästyksen kielloilla. Sen metsästyks voidaan sallia Kaakkois-Suomessa loka-marraskuun aikana, jolloin metsästyks kohdistuu todennäköisesti pääasiassa runsaaseen ja vakaaseen tundrametsähanhen kantaan. Näin ollen edelleen suuressa osassa maata metsästyks kiellettäisiin vuoteen 2027 saakka.

Metsästyksen säätelyssä otetaan huomioon Afrikan ja Euraasian muuttavien vesilintujen suojelusopimuksen (AEWA) osapuolikokouksessa marraskuussa 2025 hyväksytty kansainvälinen taigametsähanhen hoitosuunnitelma (2026–2037). Kansainvälisen hoitosuunnitelman puitteissa Euroopan hanhikantojen toimenpideohjelman kansainvälisen työryhmän (EGM IWG 10) kokouksessa 17.-19.6.2025 Belgian Brysselissä käsiteltiin uusimmat tiedot taigametsähanhen kannan kehityksestä ja metsästysverotuksen rajoittamisesta koko keskeisen kannanhoitoalueen muuttoreitin jäsenvaltioissa.

Koko kansallista kiintiötä ei tule metsästä, ennen kuin pesimäkannan seuranta on saatu kehitettyä. Suomen pesimäkanta on kuitenkin vain pieni osa koko muuttoreitin kannasta, eikä sen tilaa tunneta vielä kovin hyvin, joten Suomen oman pesimäkannan pitäisi kuitenkin edelleen antaa vahvistua ja elpyä, joten koko maakohdasta kiintiötä ei voida sallia metsästettäväksi Suomen pesimäalueella tai Suomen pesimäkantaan muuttomatkan aikana. Kansainvälinen kiintiö ei siis varmista Suomen oman pesimäkannan metsästyksen kestävyttä vaan se kertoo vain koko muuttoreitin kestävästä verotusmäärän ja sen jakautumisen maiden kesken historiallisten saalismäärien perusteella. Koko kiintiötä ei kannata metsästä Suomessa myöskään siksi, koska se perustuu historialliseen saalistilastoon, johon liittyy epävarmuuksia, ja Suomen osuuteen 49 % koko muuttoreitin saaliista (vuodesta 2022 alkaen 58 %, koska aiempi Venäjän osuus 15 % on poistettu), joka on johtanut sittemmin huolestuttavaan kannan laskuun. Koko kansallista kiintiötä ei myöskään tule metsästä osasta Suomea, jotta pesimäkantaan ei kohdistu paikallisesti liian suurta metsästyspainetta. Tästä syystä metsästyks on perusteltua sallia riittävän laajalla maantieteellisellä alueella, mutta rajoittamalla kokonaissaalista metsästysaikaa, metsästäjäkohtaisa saalista sekä pyyntimenetelmiä rajoittamalla. Rajoittamalla metsästäjäkohtaisia saalismääriä ja liian tehokkaita, perinteiseen pesimäalueiden suoaluepyyntiin kuulumattomia metsästysmenetelmiä on mahdollista sallia metsästykskulttuurin ylläpito mahdollisimman monelle metsästäjälle. Lapissa, Kainuussa, sekä osassa Pohjois-Pohjanmaan, Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon pesimäalueita metsästäjäkohtainen kiintiö, ravintohoukuttimen käytön sekä pellolta metsästyksen kieltö ohjaavat metsästystä voimakkaasti perinteisen pesimäaluepyynnin ja erämaisen haastavan metsästyksen suuntaan.

Rajoitettuja metsästysmahdollisuuksia jaettaessa etusijalle asetetaan Pohjois- ja Itä-Suomen vahvimman kannan pesimäalueet. Perinteisen pesimäsoilla tapahtuvan pyynnin mahdollistamiselle pitkän täysrauhoituksen jälkeen on sekä luonnonmaantieteellinen että kulttuurinen peruste: pesimäalueilla ei ole muita hanhia metsästettäväksi, ja suopyynti tulilla yöpymisineen on arvokas osa perinteistä suomalaista eränkäyntiä, joka halutaan säilyttää. Pesimäalueilla tapahtuvalla metsästyksellä on merkittävä metsästykskulttuurinen arvo. Ravintohoukuttimen käytön rajoittaminen on tehokas tapa muuttaa metsästykskulttuuria takaisin perinteisen pesimäaluepyynnin, eli erämaisen suopynnin suuntaan joko koiralla tai ilman. Pesimäaluemetsästyks on hanhien elintapojen tuntemiseen ja maastotiedusteluun perustuvaa eränkäyntiä pesimäsoilla ja -vesillä. Saaliin saaminen vaatii taitoja, aikaa ja vaivaa, eikä saalista välttämättä saa joka vuosi. Metsästyks suositellaan kohdistamaan saman vuoden poikasiin, jotta pesimäkantaa ei vaaranneta ja saalismäärät ovat maltillisia, vaikka mahdollisuus useamman hanhen ampumiseen tarjoutuu.

Metsästäjiä pyydetään lähettämään vapaaehtoisesti valokuva saaliiksi saadun metsähanhen päästä Suomen riistakeskukselle alalajin määrittystä varten. Tietoja saaliin alalajikoostumuksesta tarvitaan metsästyksen vaikutuksen arvioimiseksi ja edelleen vuosittain AEWA-sopimuksen kokouksessa metsästysverotuksesta sopimiseen. Metsästäjiä kannustettaisiin voimakkaasti vapaaehtoiseen tiedontuottamiseen alueiden metsähanhitilanteesta, kirjaamalla kaikki metsästyspäivän aikana tehdyt metsähanhihavainnot Oma riistaan. Kerättävä tieto on ehdottoman luottamuksellista, ja sitä käytettäisiin vain pesimäkanta-arvioinnin kehittämisen tueksi siten, ettei tallennettuja havaintoja voida julkisesti paikantaa tietylle alueelle. Metsästyksen yhteydessä kerättävä havaintotieto voi parhaimmillaan tuottaa hirvikannan arvioinnissa kerättävään havaintoaineistoon vertailukelpoista aineistoa.

1 § Metsähanhen metsästys

Asetuksen 1 §:n 1 momentissa kiellettäisiin metsähanhen metsästys Kainuun, Lapin ja Pohjois-Pohjanmaan maakunnissa, Pohjois-Karjalan maakuntaan kuuluvissa Juuan, Lieksan ja Nurmeksen kunnissa sekä Pohjois-Savon maakuntaan kuuluvissa Rautavaaran ja Sonkajärven kunnissa: 1) kokonaan 28.8.–31.12.2026 välisenä aikana; ja kohdassa 2) 20.8. klo 12–27.8.2026 välisenä aikana pellolla; ja 3) kokonaan Enontekiön, Inarin ja Utsjoen kunnissa sekä valtatie E8 merenpuoleisella alueella lukuun ottamatta seututien 813 ja valtatie E8 väliin jäävää aluetta. Siten Limingan, Lumijoen, Siikajoen ja Raahen kohdalla metsästyskieltoalueen rajan seuraisi seututietä 813. Tällä kohdalla metsästys olisi siten kiellettyä seututien 813 merenpuoleisilla alueilla (Kuva 4), mukaan lukien Hailuodon kunta. Seututien 813 yhtyessä Limingassa valtatiehen E8, jatkuisi metsästyskieltoalue pohjoiseen päin valtatie E8 merenpuoleisilla alueilla. Seututien 813 yhtyessä Raahessa valtatiehen E8 jatkuisi metsästyskieltoalue etelään päin valtatie E8 merenpuoleisilla alueilla. Pellolla metsästämisestä kielto koskisi myös valtatie E8 ja seututien 813 välistä aluetta. Metsästysaika ja metsästysalue laajentuisi Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon edellä mainittuihin kuntiin verrattuna edelliseen vuoteen. Pelloilla metsästys olisi kielletty koko alueella.

Asetuksen 1 §:n 2 momenttiin tulisi uusi sisältö, jossa säädetään metsästyksen kiellosta Pohjois-Karjalan Ilomantsin kunnassa, jossa sallittaisiin sekä alueen pesimäkantaan kohdistuva rajoitettu metsästysjakso elokuussa että loka-marraskuussa muuttaviin tundrametsähanhiin kohdistuva metsästys. 2 momentissa kiellettäisiin metsähanhen metsästys Ilomantsissa: 1) 20.8. kello 12:00 elokuun 27 päivään pellolla; 2) elokuun 28 päivästä syyskuuna 30 päivään kokonaan; 3) joulukuun 1 päivästä joulukuun 31 päivään kokonaan.

Asetuksen 1 §:n 3 momentissa kiellettäisiin metsähanhen metsästys elokuun 20 päivän kello 12.00 – 30.9. välisenä aikana ja 1.–31.12. välisenä aikana Etelä-Karjalan ja Kymenlaakson maakunnissa, Etelä-Savon maakuntaan kuuluvissa Enonkosken, Hirvensalmen, Juuan, Mikkelin, Mäntyharjun, Puumalan, Rantasalmen, Savonlinnan ja Sulkavan kunnissa, Pohjois-Karjalan maakuntaan kuuluvissa Heinäveden, Joensuun, Kiteen, Kontiolahden, Liperin, Rääkkylän ja Tohmajärven kunnissa, Pohjois-Savon maakuntaan kuuluvissa Joroisten ja Varkauden kunnissa, Päijät-Hämeen maakuntaan kuuluvissa Iitin ja Orimattilan kunnissa sekä Uudenmaan maakuntaan kuuluvissa Askolan, Lapinjärven, Loviisan, Myrskylän, Porvoon ja Pukkilan kunnissa. Edellä sanotulla alueella metsähanhen metsästys olisi siten sallittua 1.10.–30.11. välisenä aikana. Metsästysaika ja metsästysalue olisivat samat kuin edellisenä vuonna. Metsästysalue laajentuisi Etelä-Savon, Pohjois-Karjalan sekä Pohjois-Savon edellä mainittuihin kuntiin: Hirvensalmi, Juva, Mikkelin, Mäntyharju, Heinävesi, Joroinen ja Varkaus.

Asetuksen 1 §:n 4 momentissa kiellettäisiin metsähanhen metsästys muualla maassa 20.8.–31.12. välisenä aikana. Siten metsähanhea ei voitaisi metsästä muualla maassa lainkaan metsästysvuonna 2026–2027.

2 § Metsästäjäkohtainen saalisikiintiö

Asetuksen 2 §:ssä säädettäisiin edellä 1 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettulle Lapin, Kainuun, Pohjois-Karjalan, Pohjois-Savon ja Pohjois-Pohjanmaan maakuntiin kuuluvalla rajatulle sallitulle metsästysalueelle metsästäjäkohtainen saalisikiintiö enintään yksi metsähanhi elokuussa sallittavalla metsästysjaksolla. Kiintiö koskisi sekä taigametsähanhen että tundrametsähanhen alalajeihin kuuluvia lintuja elokuun metsästysjaksolla. Kiintiö ei koskisi metsästäjän Ilomantsissa loka-marraskuussa metsästämiä lintuja ja 1 §:n 3 momentissa tarkoitettulla alueella metsästämiä lintuja. Kiintiön valvontaa tehostaa oleellisesti, että metsästäjä on metsästysasetuksen 5 §:n mukaan velvollinen tekemään saalisilmoituksen saaliksi saadusta metsähanhesta. Saalisilmoitus on tehtävä seitsemän vuorokauden kuluessa linnun pyydystämisestä Suomen riistakeskukselle. Saalisikiintiö olisi sama kuin edellisenä vuonna.

3 § Kielletty pyyntimenetelmä

Asetuksen 3 §:ssä säädettäisiin edellä 1 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettulle Lapin, Kainuun, Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon ja Pohjois-Pohjanmaan maakuntiin kuuluvalla rajatulle sallitulle metsästysalueelle kielto käyttää ravintohoukutinta metsähanhen metsästyksessä elokuussa.

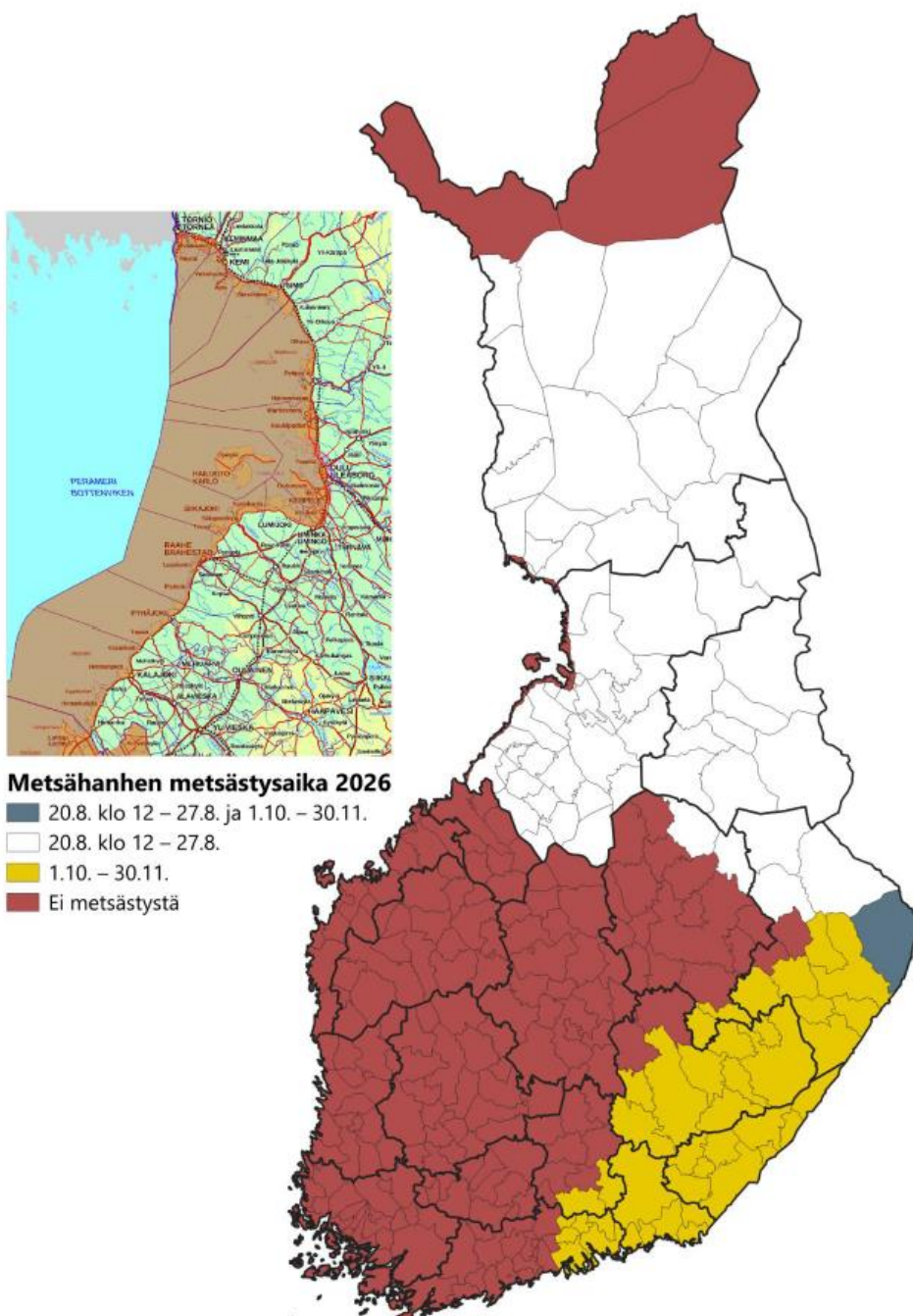
Säännöstä tulisi tulkita siten, että metsähanhen metsästyksessä olisi kiellettyä käyttää viljanjyviä tai mitä tahansa ihmisen perustamaa houkutinta, joka perustuu vesilintujen käyttämään ravintoon, jos tarkoituksena on metsähanhen houkuttelu sen avulla. Tällaisia ovat viljanjyvien lisäksi muun muassa eräät muut viljelykasvit. Toisaalta tulkinnasta on tarkoituksenmukaista rajata pois se, että ravintohoukuttimen käyttäminen ei ole tarkoituksellista. Luonnon itsensä luoma ravinnonlähde ei kuitenkaan olisi kielletty. Metsähanhet tankkaavat

runsaasti ravintoa syksyllä muuttomatkaa varten ja ne ovat siksi syksyllä tai muuttomatkalla levähtäessään usein ravinnonlähteen läheisyydessä tai kulkemassa sellaista etsien. Kainuun, Lapin, Pohjois-Karjalan, Pohjois-Pohjanmaan ja Pohjois-Savon maakunnassa sallitulla elokuun metsästysalueella olisi myös 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa ja 2 momentin 1 kohdassa kielletty metsähanhen metsästys pellolla.

Kiellon tarkoituksena on varmistaa metsähanhen metsästyksen toteuttaminen pääosin perinteisen pesimä-aluepyynnin ja erämaisen haastavan metsästyksen keinoin. Koska metsähanhea ei saisi ampua ravinto-houkuttimen avulla ampumaetäisyydelle houkuttelemalla tai pellolla, ei metsästys olisi liian tehokasta.

4 § Voimaantulo

Asetuksen 4 §:n 1 momentissa säädettäisiin asetus tulemaan voimaan elokuussa 2026 vuoden määräajaksi 31.7.2027 saakka.

Kuva 4. Esitetty metsästyskieltoalue ja rajoitetun metsästyksen alueet.

5 Esityksen vaikutukset

Esitetty metsästyskielto estäisi metsähanhen metsästyksen suuressa osassa maata kokonaan ja pienentäisi merkittävästi metsähanhen kokonaissaalista Suomessa.

Suomen riistakeskus on laatinut arvion esittämänsä (5.5.2026) Pohjois-Suomen metsästysalueen saalis-kertymästä: *”Arvion laadinnassa on hyödynnetty kertynyttä saalistietoa vuosilta 2024–2025 sekä histori-allisia saalistietoja vuosilta 1996–2010. Arvion mukaan esitetyltä metsästysalueelta, noin viikon pitui-sella metsästysajalta ja yhden metsähanhen metsästäjäkohtaisella kiintiöllä saaliskertymä voisi olla vä-hintään 180 yksilöä ja enintään 290 yksilöä. Vaihtoehtoisessa arviolaskelmassa, perustuen Kainuun vuo-sien 2024 ja 2025 saalismäärään ja maapinta-aloihin, uudelta metsästysalueelta arvioitu saalis tulisi olemaan 15–30 yksilöä. Vuosien 2024 ja 2025 pohjoisen alueen taigametsähanhisaaliin kokonaismääriin perustuen saalis tulisi olemaan koko pohjoisen taigametsähänhialueelta noin 120–160 yksilöä. Pesinnän onnistuessa saalis kohdistuu nuoriin lintuihin ja siten metsästyksen vaikutus pesimäkantaan olisi pieni. Pesinnän epäonnistuessa valtaosa aikuislinnuista on metsästysaikana Novaja Zemljan sulkimisalueella ja siten tähän kannanosaan ei kohdistu metsästystä. Pesinnän epäonnistuessa myös saalismäärä tulee olemaan pieni. Lisäksi Suomen kokonaiskiintiöön on huomioitava Suomen kaakkoisosissa tapahtuvan tundrametsähanhen metsästyksen yhteydessä pyydetävät taigametsähanhet.”*

Esityksen arvioidaan vähentävän kokonaan Suomessa pesivän metsähanhikannan kuolleisuutta laajalla osalla Pohjois- ja Länsi-Suomen pesimäalueilla ja rajoittavan Lapin, Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan maakuntien pesimäkantaan kohdistuvaa metsästyspainetta merkittävästi. Siten rajoitus mahdollistaa kannan elpymisen jat-kumisen. Metsästyskiellon ja metsästyksen salliminen vain ajallisesti, alueellisesti ja pyyntimenetelmän osalta rajoitettuna on tässä tilanteessa tehokas keino elvyttää pesimäkantaa, mutta mahdollistaa myös pohjoisimman Suomen arvokkaan metsästyskulttuurin ylläpitämisen ja jatkamisen. Asetus mahdollistaisi metsähanhien met-sästyksen Pohjois-Suomen pesimäalueilla, jossa se on perinteinen, vaativa ja arvostettu metsästysmuoto. Ase-tuksella säädettävä ravintohoukuttimen kielto on koettu metsästäjien keskuudessa tarpeelliseksi ja oikeute-kuksi, sillä viljaruokinnan avulla hanhien houkuttelu ammuttavaksi ei kuulu perinteiseen hanhenmetsästyskult-tuuriin.

Asetuksella jatkettaisiin vuosien 2022–2025 tavoin metsähanhen metsästyskieltoa kokonaan Inarin, Enontekiön ja Utsjoen kuntien alueella, joka kuuluu myös saamelaiden kotiseutualueeseen. Metsähanhen metsästys kiellettiin kyseisellä Ylä-Lapin alueella vuosina 2022, 2023, 2024 ja 2025 koska Luonnonvarakeskuksen tiedot Ylä-Lapin kuntien metsähanhikannasta olivat hyvin vähäiset. Vuonna 2022 Luonnonvarakeskuksen lausunnon mukaan viiden vuoden aikana kerätyn lentolaskenta-aineiston perusteella etenkin pohjoisimman Lapin alueella on tavattu hyvin niukasti pesiviä metsähanhia. Esimerkiksi vuosina 2021–2022 Enontekiön, Utsjoen ja Inarin kunnissa tarkistettiin 210 potentiaalista kohdetta, mutta metsähanhia löydettiin 0 yksilöä, ja merkkejä sulki-vista hanhista vain yhdeltä kohteelta. Luonnonvarakeskus katsoi edelleen vuonna 2024 lausunnossaan, että metsästyksen täyskielto olisi perusteltua näiden kolmen kunnan alueella, jotta alueelliselle kannan vahvistu-miselle olisi mahdollisimman hyvät edellytykset. Kannan vahvistuminen on hidas prosessi, koska linnut pesi-vät ja onnistuvat pesinnöissään vain muutaman vuoden välein. Luke totesi vuonna 2022, että pohjoisimman Lapin alueen pesivän taigametsähanhikannan koko on pieni, ja että kolmen pohjoisimman kunnan (Enontekiö, Utsjoki ja Inari) alueella metsästyksestä tulisi pidättyä kokonaan niukan alueellisen kannan turvaamiseksi. Vuonna 2024 Luonnonvarakeskuksen lausunnon mukaan vuonna 2024 Enontekiössä ja Inarissa tarkastettiin yhteensä 165 potentiaalista metsähanhikohdetta, joista vain kolmesta löytyi hanhia (2 poikuetta ja yksi paris-kunta, yhteensä 10 hanhea). Vuonna 2023 löydettiin kutakuinkin samoista kohteista 4 sulkimisparvea, joissa oli yhteensä 29 yksilöä. Ylä-Lapissa merkkejä sulkimisesta on tavattu huomattavasti vähemmän kuin esim. Lapin keskiosissa, eikä ole olemassa aineistoa, jonka perusteella Ylä-Lapin metsähanhien käyttäytyminen olisi merkittävästi erilaista kuin etelämpänä Lapissa ja siten todennäköisyys löytää hanhia olennaisesti vastaavasti

erilainen. Viime vuosina pesintää aloittavien lintujen määrä vaikuttaisi olevan kasvamassa, mutta pesimämenestys on ollut heikkoa (Lukun GPS-seuranta-aineisto). Kanta on pohjoisimmassa Lapissa todennäköisesti edelleen hyvin harva, ja metsästyksen avaaminen voi hidastaa paikallisen kannan kasvamista ja siten huonontaa metsästysmahdollisuuksia jatkossa. Luke esittää, että metsästyskieltoa jatketaan kolmen pohjoisimman kunnan alueella muutamia vuosia, jotta pohjoisimmalla taigametsähanhikannalla on mahdollisuus vahvistua ja/tai tietoa ko. alueen metsäanhien tilankäytöstä ja kannasta saada lisää. Lukun lausunnon mukaan viime vuonna (1.8.2024) ylimmässä Lapissa oli kuusi toimivaa GPS-lähettimellä merkittyä aikuista metsähanhea, joista yksi oli sulkimassa laskenta-alueella poikueensa kanssa. Muut viisi ovat Novaja Zemljalla sulkimassa.

Rajoittamaton metsästys johtaisi todennäköisesti 2000-luvun ensimmäisellä vuosikymmenellä rajoittamattomassa metsästyksessä toteutuneeseen keskimääräiseen noin 6 500 linnun saaliiseen, joka olisi nykytilanteessa mahdollisesti jopa lähes 10 % koko muuttoreitin kannasta. Tällöin saalis yhdessä muiden muuttoreitin valtioiden toteutuneen metsästysverotuksen jatkuessa aiheuttaisi todennäköisesti Suomen pesimäkannan romahtamisen ja koko muuttoreitin kannan kääntymisen laskuun. Suuressa osassa maata esitetty kiellon jatkaminen ei muuttaisi nykytilannetta, vaan jatkaisi vuonna 2014 aloitettua metsästyskieltoa eteläisillä pesimäalueilla ja länsirannikon muuton aikaisilla levähdysalueilla, mutta mahdollistaisi tundrametsähanhen muutonaikaisen metsästyksen laajemmalla alueella eräissä Etelä-Savon, Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon kunnissa.

6 Asian valmistelu

Suomen riistakeskus on tehnyt 5.5.2026 maa- ja metsätalousministeriölle esityksen metsähanhen metsästysrajoituksista metsästysvuodelle 2026–2027. Maa- ja metsätalousministeriössä on valmisteltu virkatyönä ehdotus maa- ja metsätalousministeriön asetukseksi metsähanhen metsästyksen kieltämisestä metsästysvuonna 2026–2027. Ehdotus perustuu Suomen riistakeskuksen esitykseen.

Asetusluonnoksesta pyydettiin lausuntoja seuraavilta tahoilta: Suomen riistakeskus, riistanhoitoyhdistykset, ympäristöministeriö, sisäministeriö, poliisihallitus, rajavartiolaitos, Luonnonvarakeskus (LUKE), Suomen ympäristökeskus, Helsingin yliopisto/Metsätieteiden osasto/Wetland Ecology Group, Luonnontieteellinen keskusmuseo, Metsähallitus, Saamelaiskäräjät, Suomen Metsästäjäliitto ry, Suomen Ammattiriistanhoitajat ry, Luonnon- ja riistanhoitosäätiö, Suomen Kennelliitto ry:n metsästyskoiratyöryhmä, Metsästysspanielit ry, Suomen Pystykorvajärjestö r.y., Kanakoirakerho ry, Saksanseisojakerho ry, Suomen Noutajakoirajärjestö ry, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto (MTK), Svenska lantbruksproducenternas centralförbund (SLC), Suomen Luonnonsuojeluliitto, BirdLife Suomi ry, WWF Suomi, Luonto-Liitto, Natur och Miljö r.f., Suomen eläinsuojeluyhdistysten liitto SEY ja Luonnonsuojeluliitto Tapiola ry.

Suomen riistakeskus järjesti 22.6.-9.7.2026 riistanhoitoyhdistysten (yhteensä 279 kpl) kuulemista varten internetkyselyn, jonka kautta riistanhoitoyhdistyksiä pyydettiin antamaan lausuntonsa sähköisesti koskien lausuttavaa asiaa.

Lausunnoissa todettiin pääosin seuraavaa:

Lausuntopyyntöön vastasi 24 riistanhoitoyhdistystä, joista 21 joko kannattivat esitystä tai eivät esittäneet muutoksia. Alajärven riistanhoitoyhdistys esittää, että metsähanhen pyynti sallitaan Etelä-Pohjanmaalla 20.8.2026 klo 12:00 - 27.8.2026 kunnissa, joissa merihanhen pyynti ei ole sallittua. Uudenkaarlepyyn seudun riistanhoitoyhdistys esittää, että metsähanhen metsästys pitäisi sallia Pohjanmaan maakunnassa. Limingan seudun riistanhoitoyhdistys esittää, että seututien 813 ja valtatie E8 välinen alue tulisi poistaa metsähanhen metsästysalueesta. Liminganlahden alueella metsähanhet ammutaan, peltojen välissä olevista pienistä metsäsaarekkeista hanhien mennessä ruokailemaan lähipelloille.

Ympäristöministeriö lausuu, että metsähanhi jaetaan uuden kansainvälisen AviList-lajiluettelon mukaisesti kahdeksi eri lajiksi: taigametsähanhi (*Anser fabalis*) ja tundrametsähanhi (*Anser serrirostris*). Suomessa tavaan näistä erityisesti taigametsähanhea. Muuttoaikoina esiintyy myös tundrametsähanhea. Taigametsähanhi

on luokiteltu vaarantuneeksi ja tundrametsähanhi erittäin uhanalaiseksi lajien viimeisimmässä uhanalaisuus-arvioinnissa (IUCN). Esityksessä metsähanhi erotellaan edelleen kahdeksi alalajiksi vanhan jaottelun mukaisesti, joten esitys tulisi korjata uuden AviList-lajiluettelon mukaiseksi. Aiemmin asetetut metsästysrajoitukset näyttävät vaikuttaneen taigametsähanhen kannankehitykseen myönteisesti. Tällä perusteella ympäristöministeriö tukee metsästysrajoitusten jatkamista ja laajentamista tulevana metsästysvuonna ja tarvittaessa jatkaa seuraavana metsästysvuonna seurannan perusteella.

Suomen riistakeskus toteaa, että asetusluonnos perustuu Suomen riistakeskuksen 5.5.2026 tekemään esitykseen metsästyksen rajoittamiseksi. Sen jälkeen tullut uusi arvio ja verotussuositus osaltaan tukevat edelleen Suomen riistakeskuksen laatimaa esitystä. Luonnoksessa on esitetty aikavälille 20.8.–27.8. kieltoa metsästää metsähanhea ravintohoukuttimelta tai pellolta. Nämä ovat tarkoituksenmukaisia kielloja. Lisäksi Suomen riistakeskus edelleen suosittelee maa- ja metsätalousministeriölle harkittavaksi suojavyöhykkeiden asettamista siten, että metsähanhea ei saisi metsästää 300 metriä lähempänä vesilinnuille perustettua ravintohoukutinta, eikä 150 metriä lähempänä peltoa.

Luonnonvarakeskus pitää perusteltuna, että metsähanhen metsästystä rajoitetaan edelleen ja että metsästyks sallitaan vain rajatuilla alueilla, rajattuina aikoina saalis- ja pyyntitaparajoituksia noudattaen. Vuoden 2026 AEWA:n arvion mukaan kannan koko on 67 280–84 183 yksilöä. Kanta on siis arvion mukaan edelleen tavoitetasossa, mutta vuoden 2026 talvi- ja kevätlaskentojen matalat määrät viittaavat mahdolliseen laskuun. Tällä hetkellä ei ole selvää, missä määrin havaittu muutos johtuu todellisesta kannanmuutoksesta ja missä määrin laskentateknisistä tai lintujen alueelliseen ja ajalliseen esiintymiseen liittyvistä tekijöistä. Viitteitä normaalia suuremmasta talvikuoletisuudesta (talvi 2025–2026) saatiin Luonnonvarakeskuksen satelliittiseurannoissa olevien hanhien osalta. Suomen pesimäkannan arviointiin liittyy edelleen huomattavaa epävarmuutta. Metsähanhi pesii ja sulkii syrjäisillä, vaikeasti saavutettavilla suo- ja pienvesialueilla. Lisäksi suurin osa pesinnässään epäonnistuneista tai pesimättömistä linnuista siirtyy kesällä sulkimaan Pohjois-Venäjälle, mikä vaikeuttaa Suomessa havaittavan sulkivan kannan perusteella tehtävää tulkintaa. EU:n lintudirektiivin vuosien 2019–2024 raportoinnin alustavissa tuloksissa Suomen pesimäkannan kooksi on arvioitu noin 4 000 potentiaalisesti pesivää paria, joista n. 1400 paria poikasineen jää Suomeen sulkimaan, mutta arvioon liittyy edelleen melko suuri epävarmuus. Luonnonvarakeskuksen elinympäristömallinnukseen perustuvan kanta-arvion alustavien tulosten mukaan sulkivan kannan määrä vastaa melko hyvin aiempaa direktiiviraportointiin tehtyä karkeampaa arviota. Kotimaisen kannan arvioinnissa on tärkeää nojautua ajantasaiseen ja riittävän kattavaan tietopohjaan.

Luken kesällä 2025 toteuttamissa metsähanhen helikopterilaskennoissa tarkistettiin 1 295 potentiaalista sulkimispaikkaa. Hanhia havaittiin yhteensä 1 268 yksilöä 61 kohteelta, joista 580 oli aikuisia ja 676 poikasia. Havaittu yksilömäärä oli suurin koko vuosien 2020–2025 seurantajaksolla. Samalla asutus- tai kohtaamisfrekvenssit olivat kuitenkin alhaisella tasolla, mikä osoittaa, että myönteisistä havainnoista huolimatta kanta on edelleen alueellisesti harva ja paikoittainen. Poikastuotto oli vuonna 2025 parempi kuin vuonna 2024, mutta alueelliset erot olivat suuria. Pohjoisen kannanosan asutusfrekvenssit ja keskimääräiset parvikoot ovat olleet seurannassa järjestelmällisesti keskistä kannanosaa alhaisempia. Luonnonvarakeskus pitää hyvänä, että asetusluonnoksessa säilytetään metsästyskielto Enontekiön, Inarin ja Utsjoen kunnissa. Käytettävissä olevat seurantatiedot eivät anna perusteita avata metsästystä näillä alueilla. Pohjoisimman Lapin metsähanhikanta on erittäin harva, ja lisäksi alueella on myös hyvin harva tundrametsähanhen pesimäesiintymä, jonka koko ja asema tunnetaan puutteellisesti. Taigametsähanhen ja tundrametsähanhen erottaminen metsästystilanteessa on vaikeaa, mikä lisää varovaisuuden tarvetta. Luonnonvarakeskus pitää perusteltuna, että Pohjois-Suomen pesimäalueilla sallittu pyynti on rajattua ja että sitä koskevat edelleen yhden metsähanhen metsästäjäkohtainen vuosikiintiö, peltometsästyskielto ja ravintohoukuttimen käytön kiello. Nämä rajoitukset ovat keskeisiä sen varmistamiseksi, että pyynti pysyy määrällisesti vähäisenä ja kohdistuu mahdollisimman pitkälti perinteiseen erämaapyyntiin eikä laajamittaiseen peltopyyntiin. Peltometsästyskiellon jatkaminen on Luken näkemyksen mukaan erityisen tärkeää Suomen pesimäkannan vahvistumisen turvaamiseksi.

Vuoden 2026 seuranta-aineisto kerätään heinäkuun alkupuoliskolla, minkä vuoksi tuoreinta aineistoa ei ole vielä käytössä tätä lausuntoa laadittaessa. Kainuun osalta Luonnonvarakeskus toteaa, että vuoden 2025 seuranta-aineisto viittasi alueen sisäiseen vaihteluun. Kainuun eteläosissa pesinnässään onnistuneita metsähanhia oli enemmän kuin Kainuun pohjoisosissa ja Taivalkosken suunnalla, missä pesinnässään onnistunut kannanosa

oli pieni. Tämän vuoksi Kainuun osalta metsästyksen vaikutuksien arvioinnin on perusteltua pohjautua kertyvään alueelliseen tietoon, ja rajausten tarkentamista voidaan arvioida uudelleen tiedon karttuessa.

Pohjois-Pohjanmaan osalta Luonnonvarakeskus toteaa, että maakunta on Suomen metsähanhikannan ydinaluetta, mutta eri osien tietopohja vaihtelee. Pohjois-Pohjanmaan pohjois- ja keskiosissa metsähanhen esiintymisen ja sulkimisaluet tunnetaan suhteellisen hyvin pitkäaikaisen tutkimus- ja seurantatyön perusteella. Maakunnan etelä- ja lounaisosissa sulkivan kannan runsaudesta ja esiintymispaikoista on vähemmän tietoa, minkä vuoksi metsästyksen kestävyyttä on näillä alueilla arvioitava jatkossakin varovaisuusperiaatteen mukaisesti.

Asetusluonnoksessa esitetään elokuun metsästysalueen laajentamista Pohjois-Karjalassa Ilomantsin, Juuan, Lieksan ja Nurmeksen kuntiin sekä Pohjois-Savossa Rautavaaran ja Sonkajärven kuntiin. Luonnonvarakeskus katsoo, että näillä alueilla rajattu metsästys voi olla hyväksyttävissä, jos pyynti pysyy asetusluonnoksen mukaisesti lyhytaikaisena, metsästäjäkohtaisesti kiintiöitynä ja pelloilta sekä ravintohoukuttimilta tapahtuvan pyynnin ulkopuolella. Uusien alueiden sisällyttäminen metsästysalueeseen korostaa alueellisen saalis- ja havaintotiedon merkitystä sääntelyn vaikutusten arvioinnissa. Koska lajien erottaminen metsästystilanteessa on erittäin vaikeaa, saaliin lajikoostumusta koskeva tieto on keskeistä metsästyksen vaikutusten arvioinnissa. Luke huomauttaa, että äskettäisten taksonomisten muutosten vuoksi taigametsähanhi ja tundrametsähanhi luetaan omiksi lajeikseen. Tämä korostaa saaliin lajijakaumaa koskevan tiedon merkitystä sekä kansallisen metsästyksen kestävyuden arvioinnissa että AEWA:n muuttoreittitason kannanhoidossa.

Metsähallitus lausuu, että asetusluonnoksen muistiossa ei tuoda konkreettisesti esille, mihin tietopohjaan metsähanhikannan runsastumiselle Pohjois-Karjalassa viitataan. Metsähallitus näkee, että metsähanhen metsästystä voitaisiin tulevana metsästysvuonna avata myös Ylä-Lapin alueella, vaikka tietopohja metsähanhen runsaudesta ja pesinnästä on vielä jäänyt sieltä vajaaksi. Viikon pyyntijakso yhden metsähanhen kiintiöllä ei tulisi vaarantamaan Ylä-Lapin metsähanhikantaa, mutta mahdollistaisi erämaassa tapahtuvan perinteisen pyyntimuotokulttuurin jatkumisen saamelaiden kotiseutualueella. Avaamalla metsästystä saataisiin myös kerättyä tietoa metsähanhien esiintymisestä Ylä-Lapin alueella. Metsähallitus näkee tärkeänä, että jatkossa myös resursoitaisiin nykyistä enemmän metsähanhen esiintymisen, kannanrunsauden ja sulkimisaluiden selvittämiseen Ylä-Lapin alueella.

Luonnontieteellinen keskusmuseo Luomus kannattaa esitettyjä metsästysrajoituksia. Lausuu, että nykyisin metsähanhi on erotettu kahdeksi eri lajiksi: taigametsähanheksi *Anser fabalis* ja tundrametsähanhi *Anser serrirostris*. Nämä tulisi itse asetuksessa paremmin eritellä.

Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK ry tukee 1.10.2026-30.11.2026 ajoittuvan metsästysalueen laajentamista edelliseen kauteen verrattuna. Lisäksi MTK esittää harkittavaksi myös pohjoisessa Suomessa sijaitsevan metsästysalueen, jonka metsästysajaksi esitetään 20.–27.8., maltillista laajentamista etelän suuntaan.

Suomen Metsästäjäliitto ry lausuu, että se pitää tärkeänä, että metsähanhen metsästystä voidaan jatkaa rajoitetusti alueilla, joilla se on biologisesti ja kansainvälisen kannanhoidon näkökulmasta perusteltua ja kestävä. Liitto pitää esitettyä metsästysalueen laajentamista ja aluerajauksia nykytietojen valossa tarkoituksenmukaisina. Liitto toteaa, että taigametsähanhen muuttoreittipopulaation tila on viime vuosina vahvistunut merkittävästi ja kansainvälinen sopeutuva metsästyksen säätelyjärjestelmä tarjoaa aiempaa paremmat edellytykset kestäville metsästykselle. Metsästäjäliitto pitää perusteltuna pohjoisen ja itäisen Suomen pesimäalueilla tapahtuvan rajoitetun metsästyksen jatkamista siten, että metsästäjäkohtainen saaliskiintiö säilyy yhden hanhen tasolla. Liitto pitää tärkeänä, että metsästyksen säätely perustuu jatkossakin ajantasaiseen kanta- ja saalistietoon sekä kansainvälisen AEWA-yhteistyön puitteissa tehtäviin päätöksiin.

Suomen Metsästäjäliiton Lapin piiri ry kannattaa esitystä.

Birdlife Suomi ry lausuu, että pitää vaarantuneen taigametsähanhen metsästyksen rajoittamista välttämättömänä. Suomen metsähanhikannan elinvoimaisuuden ja kannan kasvun maksimoiseksi olisi edelleen perusteltua luopua metsähanhen alkukauden metsästyksestä kokonaan. 20.8–27.8. tapahtuvan metsästyksen saalis

koostuu Suomessa pesineistä ja kuoriutuneista yksilöistä eli Suomen pesimäkannan kasvun kannalta arvokkaimmista yksilöistä. Niiden ihmisestä johtuva kuolleisuus tulee minimoida. Suomen metsähanhikannan alueellista lentopoikastuottoa ei tunneta, ja tiedot paikallispopulaatioiden koosta ovat hyvin vajavaiset. Tästä huolimatta esityksellä laajennettaisiin alkukauden metsästysaluetta, mikä lisää Suomen populaation metsästyskuolleisuutta taigametsähanhen levinneisyyden eteläosissa. Mielestämme metsästysaluetta ei pidä laajentaa esityksen mukaisesti. Metsästysalueen laajentaminen levinneisyyden eteläosiin kasvattaa riskiä sille, että lisäkuolleisuudella on merkittäviä vaikutuksia populaatioon, sillä eteläosien kanta on harva. Kokoamiemme tietojen mukaan viime vuosina Pohjois-Savossa on todettu enimmillään vain viisi ja Pohjois-Karjalassa vain 40 reviiriä. Lausuu lisäksi, että loppusyksyistä loka-marraskuista metsähanhien metsästysaluetta ei tule laajentaa edellisvuodesta esityksen mukaisesti. Alueen laajentaminen kasvattaa riskiä sille, että metsästyssaaliiksi saadaan enemmän Suomessa pesineitä taigametsähanhia. Syksyn 2025 metsähanhiaineistossa Suomessa lajilleen määritetyistä paikallisena havaituista metsähanhista taigametsähanhia oli lokakuun ensimmäisellä kolmanneksella 86 %, toisella kolmanneksella 88 % ja viimeisellä kolmanneksella 98 %. Metsästys tulee rajoittaa vain lokakuulle. Marraskuun haastavissa oloissa ja lyhyessä päivässä syysmuuttoon valmistautuvien yksilöiden metsästystä ei tule esityksen mukaisesti sallia. Loppusyksyinen metsästys tulisi lisäksi rajoittaa vain pelloille. Pelloilla tundrametsähanhia ja nuoria yksilöitä valikoiva pyynti on mahdollista. Samalla suot ja vesistöt säilyvät metsähanhille turvallisina lepäilypaikkoina. Ravintohoukuttimen käyttö tulee kieltää myös metsähanhien loppusyksyisessä metsästyksessä, ja asettaa metsästäjäkohtainen enintään kahden yksilön päiväkohtainen saaliskiintiö merihanhen tapaan.

Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC rf katsoo, että ehdotus on hyvin perusteltu. SLC jakaa tavoitteen siitä, että metsästystä harjoitetaan kestävän käytön periaatteiden mukaisesti ja että sääntelyn tulee perustua parhaaseen saatavilla olevaan tieteelliseen tietoon lajien kannankehityksestä. Pitkällä aikavälillä kestävä riistakantojen hoito on edellytys elinvoimaisille riistakannoille sekä metsästyksen säilymiselle tärkeänä osana maaseudun kulttuuria ja luonnonvarojen hoitoa. Samalla riistakantojen hoidon tulisi kuitenkin olla sopeutuvaa ja kyetä mukautumaan kannankehityksen muutoksiin. Jos seuranta osoittaa, että kannat kehittyvät myönteisesti ja metsästystä voidaan harjoittaa kestävällä tavalla, ministeriöllä tulisi olla valmius arvioida ehdotettuja rajoituksia uudelleen. Metsähanhen osalta SLC korostaa jatkuvan tiedonkeruun ja seurannan merkitystä luotettavan tietopohjan varmistamiseksi. Samalla SLC peräänkuuluttaa selkeämpiä kriteerejä sille, milloin metsästysrajoituksia voidaan lieventää. Alueilla, joilla metsästys kohdistuu elinvoimaiseen tundrametsähanheen eikä vaaranna taigametsähanhen kantaa, tulisi harkita mahdollisuutta laajempaan metsästykseen. SLC haluaa myös tuoda esiin kasvavien lintukantojen maataloudelle aiheuttamat seuraukset. Hanhet aiheuttavat monin paikoin merkittäviä vahinkoja viljelykasveille ja taloudellisia menetyksiä viljelijöille. Tämän vuoksi on tärkeää, että mahdollisia metsästysrajoituksia täydennetään tehokkailla keinoilla ehkäistä riistavahinkoja sekä toimivalla korvausjärjestelmällä. Lisäksi SLC korostaa, että ehdotuksiin tulisi sisällyttää entistä parempia poikkeusmahdollisuuksia ja keinoja lintujen aiheuttamien satovahinkojen ehkäisemiseksi.

Suomen kennelliitto ry katsoo, että metsästystä on harjoitettava kestävän käytön periaatteella. Metsähanhi on ollut joko osittain tai kokonaan rauhoitettu useampia vuosia. Metsähanhi ei ole minkään metsästyskoirarodun kanssa metsästettäessä rodun pääasiallinen riistaeläin. Siten minkään koirarodun jalostus ei vaaranna metsästyksen rajoittamisen vuoksi. Kennelliitto ei katso asetuksella olevan merkittävää kielteistä vaikutusta koiraharrastukseen eikä varsinkaan koirien jalostukseen. On kuitenkin tärkeää, että rajoitukset tehdään tilannearviointiin perustuen alueellisesti ja vuosittain eikä rajoituksista tehdä pysyvää käytäntöä. Perinteistä metsästystä pystykorvaisella koiralla, joka paikallistaa hanhen tai hanhitokan ja haukkuu sitä veteen, olisi syytä vaalia. Asetus mahdollistaa tämän hyvin rajatusti osissa maata.

Suomen luonnonsuojeluliitto ry lausuu, että Suomessa pesiviä taiga- ja tundrametsähanhia tulee suojella ja säästää niiden vähyyden takia. Siksi näiden lajien metsästys tulee rajoittaa korkeintaan maamme läpi muuttaviin Siperiassa pesiviin arktisiin tundrametsähanhiin kaakkoisessa Suomessa. Ajallisesti metsästys tulee rajata lokakuuhun, joka on tundrametsähanhen päämuuttoaika. Marras- ja joulukuussa linnut tarvitsevat koko vähäisen valoisajan lepäilyyn ja ruokailuun. Tundrametsähanhien parvissa voi olla loppusyksyllä myös muita hanhilajeja, kuten taigametsähanhia ja rauhoitettuja tundrahanhia. Taigametsähanhien ja nuorten tundrahanhien erottaminen tundrametsähanhista ei ole välttämättä helppoa. Paikallisesti metsästys tulee rajata pelloille, jolloin hanhilajit on helpompi määrittää oikein. Asetusesityksessä on esitetty yhden linnun rajoitus metsästäjää

kohti elokuiseksi metsästysajaksi. Luonnonsuojeluliiton mielestä elokuulle esitettyä metsästysaikaa ei tule lainkaan toteuttaa, koska se kohdistuisi pesiviin lintuihin. (Jos niin kuitenkin tehtäisiin, yhden linnun rajoitus on välttämätöntä.). Ravintohoukuttimet ja kaaveet eli houkutuskuvat tulee kieltää koko vuoden koko maassa. Ne ovat tehokkaita pyyntimuotoja. Sellaisia ei tule sallia käytettävän lajeille, joiden metsästystä on syytä rajoittaa.

Metsähanhien rengastaja Marko Palomaa on antanut lausunnon, jossa tuo esiin, että Pohjois-karjalassa on kerätty tietoa metsähanhista monen vuoden ajan ja rengastettu yli 100 metsähanhea, niin poikasia kuin aikuisia. Metsähanhikanta alueella on seurannan aikana hyvä ja vakaa. Pohjois-karjalassa metsähanhikanta kestää kyllä ehdotuksen mukaisen metsästyksen. Lisäksi esimerkiksi Lieksassa ja Ilomantsissa on itärajan takia rajavartioloita, joilla on kokemusta ja taitoa aikaisemmilta vuosilta metsästyksen valvonnasta. Pohjois-Karjan alueella on metsähanhille runsaasti sopivaa elinympäristöä ja myös piilopaikkoja, jolloin sen saaliiksi saaminen vaatii tietoa ja taitoa ja toki myös tuuriakin. Metsähanhet liikkuvat myös itärajan molemmin puolin ja myös rajavyöhykkeellä on metsähanhille sopivia suojapaikkoja. Hyvänä asiana luonnoksessa on metsähanhien pyyntikielto pelloilta ja ravintohoukuttimen kieltö.

Suomen ympäristökeskuksella, sisäministeriöllä, poliisihallituksella, rajavartiolaitoksella ja Saksanseisojakerho ry:llä ei ole lausuttavaa.

Lisäksi lausunnon on antanut YDHSV lakitiimi, joka pitää vesilintukantojen suojelua tärkeänä tavoitteena, mutta esittää asetuksen perusteluja täydennettäväksi.

Maa- ja metsätalousministeriö on 12.7.2026 ilmoittanut Saamelaiskäräjille, että ministeriö on laittamassa lausunnolle määräaikaisten metsähanhen metsästyksen kieltoa, vesilintujen hämäämetsästyksen kieltoa sekä nokikanan ja merihanhen metsästyskieltoa koskevat asetukset ja tiedustellut samalla, haluaako Saamelaiskäräjät niiden osalta 9 §:n mukaisen neuvottelun. Saamelaiskäräjät on 17.6.2026 vastannut, että Saamelaiskäräjillä ei ole tällä hetkellä resursseja metsähanhen metsästyksen kieltoa, vesilintujen hämäämetsästyksen kieltoa sekä nokikanan ja merihanhen metsästyskieltoa koskevaan 9 §:n mukaiseen neuvotteluun.

7 Voimaantulo

Maa- ja metsätalousministeriön asetus ehdotetaan tulevaksi voimaan 20.8.2026 ja se olisi voimassa 31 päivään heinäkuuta 2027 asti.